

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

MEHMET ÇİNTOSUN BAŞVURUSU

Başvuru Numarası : 2014/1741
Karar Tarihi : 13/7/2016

Başkan y. : Serruh KALELİ
Üyeler : Nuri NECİPOĞLU
Erdal TERCAN
Hasan Tahsin GÖKCAN
Kadir ÖZKAYA
Raportör : Cüneyt DURMAZ
Başvurucu : Mehmet ÇİNTOSUN
Vekili : Av. Memet ÇAHAN

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, 2006 yılında bir köyde gerçekleşen silahlı saldırı sonucu iki kişinin öldürülmesiyle ilgili ceza soruşturması ve kamu davasının etkili yürütülmemesi nedeniyle yaşam hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru Bingöl 1. Asliye Hukuk Mahkemesi vasıtasıyla 7/2/2014 tarihinde yapılmıştır. Başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesi neticesinde başvurunun Komisyona sunulmasına engel teşkil edecek bir eksikliğinin bulunmadığı tespit edilmiştir.

3. Birinci Bölüm İkinci Komisyonunca 17/4/2014 tarihinde, başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

4. Bölüm Başkanı tarafından 21/11/2014 tarihinde, başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

5. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına (Bakanlık) gönderilmiştir. Bakanlık, görüşünü 19/1/2015 tarihinde Anayasa Mahkemesine sunmuştur.

6. Bakanlık tarafından Anayasa Mahkemesine sunulan görüş 26/1/2015 tarihinde başvurucuya tebliğ edilmiştir. Başvurucu, Bakanlık görüşüne karşı beyanını 6/2/2015 tarihinde sunmuştur.

III. OLAY VE OLGULAR

A. Olaylar

7. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ve Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi (UYAP) aracılığıyla erişilen bilgi ve belgeler çerçevesinde ilgili olaylar özetle şöyledir:

8. 7/10/2006 tarihinde Bingöl ili Sancak beldesi Küçükbaşlar köyü Kozan mevki denilen yerde iki çocuk yol üzerinde kan lekeleri görmeleri üzerine durumu köy muhtarına haber vermişlerdir. Köy muhtarının kolluk görevlilerine durumu bildirmesi üzerine, Cumhuriyet savcısı nezaretinde kolluk görevlileri olay yerine intikal etmiştir.

9. Anılan görevliler tarafından yapılan gözlem ve incelemede, köyün doğu çıkışındaki kan lekelerinin yolun sağındaki boş araziden doğu istikametine doğru sürerek etrafı bir metre yüksekliğindeki taşlarla çevrili "köm" diye tabir edilen alana dek ulaştığı, kan lekelerinin bulunduğu alanda sürüklenme izlerinin de bulunduğu görülmüştür. Sürüklenme izleri takip edildiğinde köstekli bir saat zeminde parçalanmış halde ele geçirilmiş, taşların altında sadece ayak kısmı gözükken bir kişi bulunmuştur.

10. Görevliler tarafından taşlar kaldırıldığında, yerde yüzü koyun yatan baş kısmı gövdesine doğru sıkışmış, ayakları şal ile bağlanmış, sol eli ceketinin cebinde ve sol elinde tespih bulunan elbiseli bir erkek cesedinin olduğu, cesedin sağ ayağında bir ayakkabı bulunduğu, sol ayağındaki ayakkabının ise olmadığı, cesedin elbiselerinin sürüklenmeye bağlı olarak yırtıldığı ve elbiseler üzerinde toz ve kan lekelerinin bulunduğu, cesedin sırt ve boyun bölgesinde ateşli silah yaralarının bulunduğu ve cesedin Küçükbaş köyünde ikamet eden başvuruçunun babası Zülfü Çintosun'a ait olduğu belirlenmiştir.

11. Maktul Zülfü Çintosun'un eşi Cemile Çintosun'un olaya ilişkin bilgisi ve görgüsünün bulunabileceği değerlendirilerek Cemile Çintosun'a ulaşılmaya çalışılmış ancak kendisine ulaşılamamış; bunun üzerine maktul Zülfü Çintosun'un evine gidilmiş, evin giriş kapısının dıştan asma kilitle kilitli olduğunun görülmesi ve Cemile Çintosun'a ulaşılamaması nedeniyle ev içerisinde incelemelerin yapılabilmesi için asma kilit üzerinde gerekli incelemeler yapıldıktan sonra kırılarak içeriye girilmiştir.

12. Eve girildiğinde Cemile Çintosun, giriş kapısına yaklaşık 2 metre mesafede yerdeki döşek üzerinde sol yanı üzerine yatar halde bulunmuş; üzerinin battaniye ile örtülü olduğu, ağız ve burnundan kan geldiği görülmüştür. Üzerindeki battaniye kaldırıldığında sırt bölgesinden de kan geldiği ve Cemile Çintosun'un da öldürülmüş olduğu anlaşılmıştır.

1. Olay Hakkında Yürütülen Ceza Soruşturması

13. Bingöl Cumhuriyet Başsavcılığınca başlatılan 2006/2057 sayılı soruşturma kapsamında, Cumhuriyet savcısı nezaretinde aynı gün olay yerlerinde olay yeri inceleme birimince incelemeler yapılmış, maktule Cemile Çintosun'un evinde bulunan çay bardakları, kap kakak, takvim ve kapı kilidi, Zülfü Çintosun ve Cemile Çintosun'a ait çeşitli giysiler incelenmek üzere alınmıştır. Olay yeri incelemesi tamamlanınca cesetler üzerinde ölü muayene işlemi yapılmıştır.

14. Maktullere ait cesetler otopsi için Malatya Adli Tıp Kurumu Grup Başkanlığına (Adli Tıp Kurumu) sevk edilmiştir. Anılan kurum tarafından yapılan otopsi sonucu tanzim edilen 8/10/2006 tarihli raporda; maktul Zülfü Çintosun'un sırt, ense, sol alt çene ve sol skapula bölgelerine 9 adet av tüfeği iri saçma tanesinin (şevrotin) isabet ettiği, maktulun av tüfeği iri saçma taneleri yaralanmalarına bağlı beyin kanaması, iç organ harabiyetine bağlı iç ve dış kanama sonucu öldüğü; maktule Cemile Çintosun'un ise sağ lomber bölgesinde 4x3cm.lik, etrafında atış artığı tefrik edilemeyen av tüfeği iri saçma taneleri toplu giriş deliğinin bulunduğu ve maktulun vücuduna 9 adet şevrotin isabet ettiği ayrıca bir adet plastik tapanın maktulün batın kısmında kalmış olduğu maktulün av tüfeği iri saçma tanelerine bağlı iç organ harabiyeti ve iç kanama sonucu öldüğü belirlenmiştir.

15. Van Kriminal Jandarma Laboratuvarı Amirliğince düzenlenen 2/11/2006 tarihli ekspertiz raporunda maktule Cemile Cintosun'un ölü bulunduğu evde el konulan materyaller üzerinde parmak izi incelemesi yapılmış, çay bardakları üzerinde iki adet parmak izi tespit edilmiş ancak parmak izlerinin karakteristik özelliklerinin yeterli olmaması nedeniyle mukayeseye elverişli olmadıkları, bu nedenle kime ait olduğunun tespit edilemediği, maktul Zülfü Çintosun'un üzerinde ele geçirilen iki adet nakil kartı üzerinde bulunan parmak izlerinin araştırılması neticesinde parmak izlerinin karakteristik özelliklerinin yeterli olmaması sebebiyle mukayeseye elverişli olmadıkları ifade edilmiştir.

16. Ankara Kriminal Polis Laboratuvarının 10/11/2006 tarihli ekspertiz raporuna göre; yapılan swap analizi ve atış mesafesi tayini sonucu, Zülfü Çintosun'un uzak atış mesafesinden, Cemile Çintosun'un ise yakın atış mesafesinden yapılan atışlar sonucu öldükleri tespit edilmiştir.

17. Başvurucu, ölü muayene işlemi sırasında verdiği ifadesinde, anne ve babası olan maktullerle aynı köyde oturan Şevket Ç. ve ailesi arasında su meselesi nedeniyle husumet bulunduğunu, yaklaşık 2 ay önce babasının telefonda kendisine "*Şevket Ç. bana su kanalını kullandırmıyor, bu yüzden Şevket Ç. ile tartıştık, Şevket Ç. 'Bırakın öldüreyim' diyerek üzerime geldi.*" dediğini belirterek Şevket Ç. ve ailesinden şikâyetçi olması üzerine, olayın ortaya çıktığı gün Şevket Ç., Seyithan-Gülçin Ç. ve Şehmus Ç.nin evlerinde arama yapılmıştır.

18. Arama sonucunda;

i. Şevket Ç.nin evinde ... on iki kalibre otomatik av tüfeği ile bu tüfeğe ait yetmiş adet 12 kalibre dolu av fişegi ele geçirilmiş, tüfek üzerinde yapılan incelemede tüfeğin tetik muhafazasının ucunun kırık olduğu ancak tüfeğin çalışır vaziyette bulunduğu; iğnesi, tetik tertibatı ve emniyet mandalının sağlam ve çalışır halde olduğu, tüfeğin namlusunda barut artıklarının bulunduğu, namludan barut kokusunun geldiği, tüfek üzerinde mukayeseye elverişli parmak izinin bulunmadığı,

ii. Şehmus Ç.nin evinde ... 12 kalibre, ... otomatik av tüfeği ile bu tüfeğe ait plastik seyyar dipçik ve doksan yedi adet 12 kalibre dolu av fişegi ele geçirilmiş, tüfek üzerinde yapılan incelemede tüfeğin çalışır vaziyette bulunduğu; iğnesinin, tetik tertibatının ve emniyet mandalının sağlam ve çalışır hâlde olduğu, tüfek üzerinde mukayeseye elverişli parmak izinin bulunmadığı,

iii. Seyithan-Gülçin Ç.nin evinde, oturma odasında koltuk üzerinde ... otomatik av tüfeği ile tüfeğin içinde dört adet av fişegi, gardırop içinde yirmi dokuz adet dolu 12 kalibre av fişegi ele geçirilmiş, tüfek üzerinde yapılan incelemede, tüfeğin çalışır vaziyette bulunduğu; iğnesi, tetik tertibatı ve emniyet mandalının sağlam ve çalışır halde olduğu, tüfeğin namlusunda barut artıklarının bulunduğu ve namlusundan yeni barut kokusunun geldiği, tüfek üzerinde mukayeseye elverişli parmak izinin bulunmadığı tespit edilmiştir.

19. Söz konusu tüfek ve fişeklere incelenmek üzere el konulmuş ve Ankara Kriminal Polis Laboratuvarının 21/12/2006 tarihli ekspertiz raporuna göre tüfeklerin atışlarına mani herhangi bir arızalarının bulunmadığı, laboratuvarca yapılan tatbiki atışlarda çaplarına uygun av fişeklerini patlattıklarının görüldüğü, "*G.Ç.nin evinin 25 metre ilerisinde bulunan bir adet 12 numaralı kartuşun G.Ç.ye ait tüfek ile atıldığı*" 16 numaralı üç adet kartuşun ise inceleme konusu silahlar ile aralarında çap farklarının bulunması nedeniyle bu silahlar ile atılmalarının mümkün olmadığı tespit edilmiştir.

20. Soruşturma aşamasında delil elde edebilmek için Şeymus Ç., Özhan Ç., Seyithan Ç., Ali T., Erkan B., Gülçin Ç. ve Şevket Ç. ye ait cep ve ev telefonları, Bingöl Sulh Ceza Mahkemesinin 10/10/2006 tarihli ve 2006/1076 Değişik İş sayılı kararı ile üç ay süre ile teknik takip altına alınmıştır.

21. Teknik takipler neticesinde 22/10/2006 tarihinde saat 08.53'te Şevket Ç. nin oğlu Seyithan Ç. amcası Hasan ile yaptığı görüşmede eşi olan Gülçin'e güvendiğini, eşinin kendisinden habersiz herhangi bir şey yapmayacağını, her yaptığı işten kendisine haber verdiğini belirtmiş yine 22/10/2006 tarihinde sanık Seyithan ile amcasının oğlu Rıfat arasında yapılan telefon görüşmesinde Rıfat'ın Seyithan'a tanık Ali Ç. nin beyanlarında geçen hususları aktardığı, sanık Seyithan'ın ise bunu söyleyenin kim olduğunu öğrenmek istediği ve "Allahından bulsun." şeklinde sözler sarfettiği, Rıfat'ın ise Seyithan'a Gülçin'in gizliden Jandarmaya giderek sanık İbrahim'i maktule Cemile'nin yanında gördüğünü söylemesini istediği anlaşılmış, 22/10/2006 tarihli sanık Seyithan ile Latif Y. isimli kişi arasında yapılan telefon görüşmesinde sanık Seyithan'ın "*Her şey boynumuza kalmış sakız olup yapışmış.*" dediği tespit edilmiştir.

22. 24/10/2006 tarihinde Bingöl Emniyet Müdürlüğünde çalışan görevli bir polis memuru, sanık Seyithan'ı arayarak Bingöl'e geldiğinde kendi yanına uğramasını istemiştir. İlk Derece Mahkemesinin kararından (bkz. § 49) anlaşıldığı üzere bu telefonda sonra sanık Seyithan'ın yaptığı tüm telefon görüşmelerinde olayı kendi üzerlerine atılmış bir komplo olarak göstermeye çalışmıştır.

23. 31/10/2006 tarihinde tanık olarak Jandarmaya ifade veren Ali Ç. iki ay kadar Balıkesir ilinde bir firmada kendi köyünden on beş kişi ile birlikte çalıştığını, bu köyden olan Fetullah Ç., Halim Ç. ve Murat Ç. nin kendi aralarında konuşurken Seyithan Ç. den bahsettiklerini ve Seyithan'ın maktullerden bahsederek "*Bunlar artık çok olmaya başladı, bunlardan sıkıldık, başımıza bela oldular, bunları vurmak lazım.*" şeklinde sözler söylediğini birbirlerine aktardıklarını duyduğunu beyan etmiş ancak bu tanığın beyanlarında isimleri geçen şahıslar tanığın beyanlarını doğrulamamışlardır.

24. Soruşturma aşamasında (Şevket Ç. nin torununun kocası olan) sanık Erkan tarafından kolluk güçleri aranarak olayın faillerinin Mehmet U., Resul D. ve Sait Y. isimli kişilerin olduğunun söylenmesi üzerine bu kişilerin evlerinde yapılan aramalarda Mehmet U. nun evinde bir adet P16 numaralı tüfek ele geçirilmiş ancak inceleme konusu üç adet kartuşun (bkz. § 19) bu tüfek ile de atılmadığı aynı rapor ile belirlenmiştir.

25. Sait Y., Mehmet U. ve Resul D. hakkında soruşturmanın sonraki aşamalarında kovuşturmaya yer olmadığına dair karar verilmiştir.

26. Maktullere ait evde olay sonrası maktullerin oğulları tarafından yapılan incelemede maktullere ait ziynet eşyalarının bulunduğu ancak maktul Zülfü'ye ait av tüfeğinin bulunmadığı anlaşılmıştır. Sözü edilen ve muhtemelen maktullerin ölümünde kullanılan suç aleti olduğu değerlendirilen B... marka ... av tüfeği, olayın üzerinden beş ay geçtikten sonra 19/3/2007 tarihinde Jandarma görevlileri tarafından olay yerine 1.500 metre mesafede Küçükbaş köyü Bostan mevki üstü Küptaşı mevkiinde bulunmuştur. Tüfeğin metal kısmında paslanma ve oksitlenmenin olduğu, hava şartları itibarıyla tüfeğin en az bir aylık bir süredir burada bulunduğu ve üzerinde herhangi bir parmak izinin bulunmadığı yapılan inceleme sonrasında tespit edilmiştir.

27. Maktule ait tüfeğin bulunmasından yaklaşık iki ay sonra 8/5/2007 tarihinde Küçükbaş köyü Koyun Yatağı mevkiinde otuz adet fişek koyulacak gözü olan bir av fişegi kütüklüğü ile iki adet 16 kalibre boş kartuş bulunmuştur.

28. Diyarbakır Kriminal Polis Laboratuvarının 31/8/2007 tarihli ekspertiz raporuna göre tetkik için gönderilen av tüfeği ve iki adet av fişegi kartuşunun incelenmesi neticesinde 16 numara iki adet av fişegi kartuşunun inceleme konusu av tüfeği ile atıldıkları tespit edilmiştir. Olay sonrası bulunan av tüfeği kütüklüğü ile boş kartuşların bulunduğu yerin maktul Zülfü'nün ölü olarak bulunduğu yere 2.000 metre mesafede olduğu dosya kapsamında bulunan kroki ile tespit edilmiştir. 8/5/2007 tarihli Parmak İzi İnceleme Raporu'na göre inceleme konusu kütüklük üzerinde tozlama yöntemi ile yapılan parmak izi araştırması neticesinde herhangi bir parmak izine rastlanılmamıştır.

29. Soruşturma sırasında maktul Zülfü'nün olaydan sonra kaybolan cep telefonunun görüşme kayıtları Telekomünikasyon İletişim Kurumu Başkanlığından istenmiş, gelen bilgiye göre olayın meydana gelmesinden sonra saat 21.24'te maktulün kullandığı telefon hattından İbrahim Ç. adlı şüphelinin kullandığı hatta yetmiş kontör transferi yapıldığı tespit edilmiştir.

30. Bu bilgi doğrultusunda İbrahim Ç.'nin cep telefonu hattı teknik takibe alınmış ancak dinleme sonucunda herhangi bir delil elde edilememiştir. 19/12/2007 tarihinde bu şüpheli hakkında yakalama kararı çıkartılmış, 25/1/2008 tarihinde şüpheli tutuklanmıştır.

31. Başvurucunun, soruşturma sürecinde 20/3/2007, 16/7/2007, 12/5/2008 ve 23/6/2008 tarihlerinde Cumhuriyet savcısı tarafından ifadesinin alındığı soruşturma dosyasından anlaşılmaktadır. Başvurucu bu ifadelerinde eylemin asıl faillerinin genel olarak "Ç." ailesi üyeleri ve özellikle de Gülçin Ç. ve İbrahim Ç. olduğunu düşündüğünü, ayrıca Selahattin Ç.'in, babasına ait kayıp tüfeğin bulunması konusunda bilgisinin bulunduğunu ifade etmiştir. 21/5/2007 tarihinde başvurucunun belirttiği Selahattin Ç.'nin da ifadesi Cumhuriyet Savcısı tarafından alınmış ve yine başvurucunun deşindiğı tüfeğin bulunma sürecine ilişkin sorular yöneltilerek cevapları alınmıştır. Başvurucunun soruşturma sırasında alınan ifadeleri mahkeme kararında (bkz. § 49) şöyle özetlenmiştir:

"Anne ve babası olan maktullerle şüpheli Şevket Ç. ve ailesi arasında su meselesi yüzünden yıllardan beri gelen husumet bulunduğunu, yaklaşık 2 ay önce babasının telefonda kendisine "Şevket Ç. bana su kanalını kullandırmıyor, bu yüzden Şevket Ç. ile tartıştık, Şevket Ç., bırakın öldüreyim diyerek üzerime geldi, kızı Telli Ç. araya girerek beni kurtardı" dediğini, ölüm olayından bir süre önce Gülçin Ç.'in başörtüsü ile annesinin boğazını sıkarak öldürmeye çalıştığını, Lütfiye Ç.'in araya girmesiyle olayın önlendiğini, bu durumu köyde herkesin bildiğini, Gülçin Ç.'in olaydan önce annesi tarafından başka kişilerle uygunsuz şekilde görülmesi nedeniyle, bu durumun fazlaca duyulmaması için annesini bizzat öldürdüğünü veya öldürttüğünü, ölüm olayından sonra babasına ait tüfek, tüfek fişekliği ve cep telefonunun kayıp olduğunu, kayıp tüfek ve fişekliğin olaydan bir süre sonra görevlilerce bulunduğunu, ancak babasına ait cep telefonunun bulunamadığını, 87 yaşında yaşlı bir insan olan babasının cep telefonunu sadece açmayı ve görüşmeyi bildiğini, onun dışında telefon kullanmayı bilmediğini, babasına ait cep telefonundaki kontörleri transfer eden kişinin babasının öldürülmesi olayındaki asli faillerden olduğunu, İbrahim Ç.'in, anne ve babası olan maktullere ait eve rahatlıkla girip çıkabilen birisi olduğunu, olayda İbrahim Ç.'in kullandığını düşündüğünü, olay günü

İbrahim Ç.'in akşam saatlerinde anne ve babasının evinin etrafında görüldüğünü, bunu bir çok kişinin bildiğini, İbrahim Ç.'in hırsızlık olaylarına karıştığını duyduğunu, bu nedenle tekin bir kişi olmadığını, İbrahim Ç.'in, babasına ait elmaları toplamada babasına yardımcı olduğuna da inanmadığını, çünkü babasına ait evin etrafında başkalarının yardımıyla toplanacak kadar bir elma ağacının bulunmadığını, 3-4 elma ağacının olduğunu bunlarında boylarının yüksek olmadığını, anne ve babasının bu elmaları rahatlıkla toplayabildiğini, yardım isteyecek olsalar kendisinden yardım istemeleri gerektiğini, babasına ait kayıp ayakkabının olaydan sonra İbrahim Ç.'in babası tarafından, kayıp av tüfeği kütüklüğünün de İbrahim Ç.'in amcası olan Hacı Ş.'in oğlu ve torunları tarafından bulunarak görevlilere teslim edilmesinin tesadüf olmadığını, İbrahim Ç.'in olaydan kısa bir süre sonra güya ailesinin ziynet eşyalarını çaldığı bahanesiyle İstanbul iline gönderildiğini, su meselesi ve annesi tarafından, Gülçin Ç.'in bir başkasıyla uygunsuz durumda görülmesi yüzünden Şevket Ç. ve ailesiyle aralarında yoğun husumet bulunduğunu, Şevket Ç. ve Gülçin Ç.'in evlerinin anne ve babasına ait evin bitişiğinde bulunduğunu, bu kişilerin olaydan haberdar olmamalarının, tüfek sesi duymamalarının mümkün olmadığını, Selahattin Ç. ile görüştükları sırada, kendisine anneni Gülçin Ç., babanı da İbrahim Ç. tüfekle vurarak öldürdü dediğini belirterek şikâyetçi olduğu" şeklinde beyanda bulunmuştur."

2. Olaya İlişkin Ceza Davası Süreci

32. Soruşturma sonunda Bingöl Cumhuriyet Başsavcılığının 23/6/2008 tarihli ve E.2008/847 sayılı iddianamesi ile şüpheliler Şevket Ç., Seyithan Ç., Gülçin Ç., Ali T. ile İbrahim Ç. hakkında kasten iki kişiyi öldürme suçundan kamu davası açılmıştır.

33. Anılan iddianamenin değerlendirme kısmı şöyledir:

"Dosya kapsamındaki tüm deliller birlikte değerlendirildiğinde, maktuller Cemile Çintosun ve Zülfü Çintosun ile Şevket Ç. ve ailesi arasında, yıllardan beri süre gelen ve sürekli tartışmaya ve kavgaya sebep olan su anlaşmazlığı yüzünden yoğun husumet bulunduğu, olaydan önceki yakın bir tarihte çıkan su anlaşmazlığı sonrası şüpheli Şevket Ç.'in, oğullarına, "gidin bunları öldürün, kan paralarını ben öderim, cezaevinde de ben yatarım" dediği, yine şüpheli Şevket Ç.'in, Fahrettin Ç.'in kızının nişanına gittiği sırada, maktul Zülfü için "bu adamı öldürseler kanının parasını ben vereceğim" dediği, hakkında ek takipsizlik kararı verilen Berfiye Ç.'in ifadesine göre, olay günü de maktul Zülfü Çintosun'un, şüpheli Şevket Ç.'in evinin önündeki kanaldaki suyu kestiği, şüpheli Seyithan Ç.'in Balıkesir ilinde çalıştığı sırada, maktuller için, "bunlar artık çok olmaya başladı, bunlardan sıkıldık, artık başımıza bela oldular, bunları vurmak gerek" şeklinde sözler söylediği, yine Seyithan Ç.'in olaydan önceki günlerde köye telefon açarak "onları neye mal olursa olsun, vurun, öldürün" şeklinde konuşma yaptığı, ayrıca maktul Cemile Çintosun'un şüpheli Gülçin Ç. ile şüpheli Ali T. arasındaki gayri meşru ilişkiye tanık olması ve bunu dillendirmesi nedeniyle şüpheli Gülçin Ç. ve Ali T. ile maktuller arasında husumet oluştuğu, şüpheli Gülçin Ç.'in bu nedenle olaydan bir ay kadar önce maktul Cemile Çintosun'u maktule ait evin çatısında boğarak öldürmeye kalkıştığı, Lütfiye Ç.'in araya girmesi nedeniyle şüphelinin eylemini

tamamlayamadığı, bu olaydan bir hafta kadar sonra şüpheli Ali T.'in maktul Cemile Çintosun'u "Gülçin'le aramızda ilişki olduğunu bir daha söylersen seni öldürürüm, doğduğuna pişman ederim, siz benim kim olduğumu biliyor musunuz" şeklinde sözler söyleyerek tehdit ettiği, maktuller Zülfü ve Cemile Çintosun'un olaydan sonra köy muhtarı olan şüpheli Cindi Ç.'a giderek, şüpheli Gülçin Ç.'in maktul Cemile Çintosun'u öldürmeye kalkıştığını bildirdikleri, köy muhtarı olan şüpheli Cindi Ç.'in görevi sebebiyle öğrendiği kamu adına kovuşturma ve soruşturma gerektiren bu suçu yetkili makamlara bildirmedeği, 06.10.2006 günü maktuller Zülfü ve Cemile Çintosun'un, iftar saati ile saat 21:24:11 arasındaki bir zaman aralığında öldürüldükleri, maktul Cemile Çintosun'un ev içerisinde maktul Zülfü Çintosun'un ise tank Sait Ç.'in evinden geldiği sırada bağ yolu üzerinde av tüfeği ile öldürüldüğü, olaydan sonra şüpheliler Şevket Ç. ve Gülçin Ç.'in evinde yapılan aramada ele geçirilen tüfekler incelendiğinde, tüfeklerin namlularında barut artıklarının bulunduğu ve namlularından taze barut kokusunun geldiğinin belirlendiği, 06.10.2006 günü iftar saatlerinde şüpheli İbrahim Ç.'in maktullerin evinin önünde görüldüğü, maktullerin evinde bulunan çay tepsisi içerisindeki bardaklardan iki adedinin kullanılmış, bir adedinin ise henüz kullanılmamış olmasının, maktul Zülfü Çintosun'un olay günü tank Sait Ç.'in evinde bulunduğunu ve maktulün iftar sonrası eve dönmesi düşünüldüğü için bir bardağın maktul için boş bırakıldığını gösterdiği, diğer iki bardaktaki çayların muhtemelen maktul Cemile Çintosun ile şüpheli İbrahim Ç. tarafından içilmiş olduğunun değerlendirildiği, maktul Zülfü Çintosun'a ait kayıp cep telefonundaki kontörlerin şüpheli İbrahim Ç.'a ait cep telefonuna transfer edilmesi işleminin maktullerin ölümünden sonra gerçekleştirildiği ve maktule ait cep telefonu ile yapılan son işlemin bu olduğu, şüpheli Erkan Bayri'nin eşi nedeniyle sihrî hısımları olan Şevket Ç., Şehmus Ç., Özhan Ç., Gülçin Ç.'ı korumak ve bu kişilerin tutuklanmasını engellemek amacıyla, 08.10.2007 günü, saat 22:00 sıralarında şahsına ait 0537 211 77 37 nolu telefon ile 156 Jandarma İmdat telefonunu arayarak telefonu açan Bingöl İl Jandarma Harekat Merkezinde işlem elemanı olarak görev yapan tank İbrahim Ö.'a "Sancak Beldesinde öldürülen kişileri, şuan nezarette tutulan kişiler değil, Resul D., Mehmet U. ve Seyithan Y. öldürdü" diyerek, Mehmet U., M. Resul D. ve Sait Y.'in, atılı suçu işlemediklerini bildiği halde bu kişiler hakkında soruşturma başlatılmasını sağlamak için asılsız ihbarda bulunarak bu kişilere iftira atıp, ev ve eklentileri ile araçlarında arama yapılmasına, Sait Y.'in bir gün süre ile gözaltında tutulmasına neden olduğu, maktullerin öldürülmesi eyleminde tetiği kimin çektiğinin belirlenmediği ancak, izahı yapılan delillere göre, eyleme şüpheliler Şevket Ç., Gülçin Ç., Seyithan Ç., Ali T. ve İbrahim Ç.'in aslen iştirak ettiklerinin değerlendirildiği ve şüpheliler hakkında kamu davası açılması için yeterli ve kuvvetli suç şüphesinin oluştuğu yukarıda yazılı olan delillerden anlaşılmakla;

Şüphelilerin atılı suçlardan yargılamalarının yapılarak, eylemlerinin sabit görülmesi halinde yukarıda yazılı olan sevki maddeleri gereğince ayrı ayrı cezalandırılmalarına, şüpheli İbrahim Ç.'in tutukluluk halinin devamına karar verilmesi kamu adına iddia ve talep olunur."

34. Bingöl Ağır Ceza Mahkemesinde (Mahkeme) E.2008/192 sayılı dosya kapsamındaki yargılamada ilk duruşma 1/8/2008 tarihinde yapılmıştır. Duruşmada hazır

olan tutuklu sanık ve diğer sanıklarla birlikte tanıkların dinlenmesine başlanılmış, dinlenemeyen tanıklar için talimat yazılmasına ve davetiye çıkartılmasına, tutuklu sanığın tutukluluk hâlinin devamına, duruşmanın 12/9/2008 tarihine bırakılmasına karar verilmiştir.

35. Mahkemenin 10/10/2008 tarihli duruşmasında, "Bingöl İl Emniyet Müdürlüğüne müzekkere yazılarak Bingöl ilinde faaliyet gösteren T... iletişim Hizmetleri AŞ müşteri hizmetlerinden sorulmak sureti ile suç tarihi olan 06.10.2006 tarihi itibari ile T... Sim kartlardan diğer T... kontorlül hatlara yapılacak kontor transferlerinin hangi usulde yapıldığı, kontor transferi yapmak isteyen göndericinin kendi telefonundan ne gibi işlemler yapması gerektiği, kendisine kontor transferi yapılan alıcı konumundaki t... hat sahibine gelen kontordan haberi olması için herhangi bir mesaj gelip gelmediği, geliyor ise alıcının bu kontorleri kullanması için muhakak suretle ilgili kontor transfer edildiğine dair alıcıya ulaşan mesajı okumasının zorunlu olup olmadığı, kontor transfer işleminin gerçekleşmesi için alıcının herhangi bir işlem yapmasının gerekli olup olmadığı böylece suç tarihi itibari ile kendisine kontor transferi yapılmak istenen kişinin kontor transferini engelleme imkanının bulunup bulunmadığı hususlarının sorularak buna dair düzenlenecek tutanağın mahkememize gönderilmesinin istenilmesine" karar verilmiştir. Mahkemece bu konuda aynı gün Emniyet Müdürlüğüne müzekkere gönderilmiştir. 27/11/2008 tarihli duruşma tutanağında "Bingöl İl Emniyet Müdürlüğüne yazılan müzekeremize ikmalen cevap verildiği ve T... müşteri hizmetlerinde çalışan bir personelin kontör transferi ile ilgili beyanının tespit edildiği görüldü okundu." bilgisi yer almaktadır. Duruşma tutanağında değinilen beyanın içeriğine ilişkin bir bilgi bulunmamaktadır. Duruşma tutanağından başvuruçunun da duruşmada hazır bulunduğu anlaşılmaktadır.

36. Mahkemenin 12/11/2008 tarihli duruşmasında, "mahkememizin 10.10.2008 tarihli celse 7 nolu ara kararında belirtildiği şekilde ve bu ara kararda istenilen hususları aydınlatacak şekilde bilgi verilmesi için T... GSM operatörüne müzekkere yazılmasına," karar verilmiştir. 22/1/2009 tarihli duruşma tutanağında, iletişim şirketine yazılan müzekkereye ikmalen cevap verildiğinin kayda geçildiği ve kayıtların başvuruçunun huzurunda okunduğu anlaşılmaktadır. Duruşma tutanağına göre beyanı sorulan başvuruçunun, önceki beyanlarını tekrar ettiğini ifade etmiştir.

37. 27/11/2008 tarihinde yapılan 5. duruşmada tutuklu sanık İbrahim Ç.nin, "üzerine atılı suçun niteliği, olay yerinde keşif yapıp rapor alınmış olması, delilerin büyük oranda toplanmış ve ilgili GSM operatöründen de kontör transferine ilişkin bilginin mahkememize ulaşması, sanığın yaşı, tutuklu kaldığı süre, tutuklamanın bir tedbir olması dikkate alınarak" gerekçesiyle 7.500 TL güvence miktarını yatırması durumunda tahliyesine karar verilmiştir.

38. 16/4/2010 tarihli duruşma tutanağında olaya ilişkin şu yönde yeni bir bilgi kayda geçirilmiştir:

"Celse arasında katılan vekilinin 25.02.2010 tarihli dilekçesine ekli olarak ... TV de yayınlanan vicdanın sesi programının kaydının bulunduğu iki adet CD yi dosyaya ibraz ettiği, mahkememiz heyetince duruşma gününden evvel 2 adet CD nin incelendiği, bu CD lerin kayıt süresinin ortalama 5 saati bulunduğu, CD lerdeki görüntülerin ... TV de yayınlanan vicdanın sesi programının 28 ve 29 Ocak 2010 tarihli görüntülerinin yer aldığı, katılan Zabıt Çintusunun programa katıldığı, programa telefon ile dosyamız sanıkları Seyithan Ç., İbrahim Ç., Ali T. ve Cindi Ç.'ın katıldıkları, ayrıca ismini

vermeyen ve kimlik bilgileri olmayan bir kişinin de telefon ile programa katıldığı, yine sanık İbrahim in ağabeyi olan ve dosyamız kapsamında tanık olarak dinlenen Fettulah Ç.'in de programa canlı olarak katıldığı, yine Rüştü B. isimli bir kişinin de programa telefon ile katıldığı ve bu kişilerin çeşitli beyanlarda buldukları görüldü.

Katılan Zab(i)t den soruldu; dosyaya ibraz edilen programa ben katıldım bu programa telefon ile katılan ve kimliğini açıklamak istemeyen bir kişi olay günü sanık İbrahimi kanlı elbiseleri ile halasının evine gidip üstünü değiştirdiğini beyan etmiştir, ancak bu kişiyi ben araştırmalarıma rağmen sesinden tespit edemedim, ayrıca sanık İbrahimin anne ve babamı öldüren kişilerin içinde 1 numaralı sanık olduğunu düşünüyorum, olay yeri inceleme görüntü ve delillerinin tarafıma verilmesini istiyorum dedi,"

39. 16/9/2010 tarihli duruşma tutanağında olaya ilişkin şu yönde yeni bir bilgi kayda geçirilmiştir:

"Bingöl İl Merkez Jandarma Komutanlığına yazılan müzekkerenize ikmalen cevap verildiği, mahkememizce gönderilen CD içeriğindeki sesin kime ait olduğu hususunun bu şekilde tespit edilmesinin mümkün olmadığı, ancak mukayesele elverişli ses kayıtları gönderilmesi halinde televizyonda konuşan kişinin sesinden kimlik tespitinin yapılabileceğinin bildirildiği,

Bingöl Merkez İlçe Jandarma Komutanlığı tarafından mahkememize gönderilen 07.05.2010 ve 30.01.2010 tarihli tutanaklar üzerine tanık Hüseyin B.un beyanlarının ikamet ettiği adres belirtilmeksizin cep telefonundan aranmak sureti i(l)e alınması için Turgutlu Asliye Ceza Mahkemesine yazılan talimatımıza bila ikmal cevap verildiği, tanığın açılan telefonlara rağmen telefonlarına cevap vermediğinin bildirildiği görüldü."

40. 23/12/2010 tarihli duruşma tutanağında Rüştü B. isimli kişinin tanık sıfatıyla alınan beyanında "Ben(im) maktullerin ölümüne ilişkin herhangi bir bilgim ve görgüm yoktur; sanık İbrahim Ç. benim kayınçomun oğludur yani benim eşim onun halası olur, olay tarihinde ve sonrasında ben sanık İbrahimi görmedim, sanık İbrahim bizim evimize gelmedi. ... kesinlikle olay dan sonra sanık İbrahimin bizim evimize gelerek kanlı elbiselerini evimde değiştirme durumu söz konusu olmamıştır, ... TV de yayınlanan vicdanın sesi programındaki kimliğini gizleyen kişinin buna dair beyanları doğru değildir, o programa ben de telefonla katılmışım, olayın olduğu gece ben Kığı ilçesinde idim, evde değildim, yeğenlerimin evinde kalmışım, eşim Sakine de benimle birlikte Kığı da idi." dediği, Sakine B. isimli kişinin tanık sıfatıyla alınan beyanında "Olay tarihinde ben eşim ile birlikte Nacarlı köyünde yeğenim Enver in evinde idik, bizim Büyükbaş köyündeki evimizde kimse yoktu, bu sebeple yeğenim İbrahimin olaydan sonra benim evime gelip üzerini değiştirmesi hususu iftiradır, böyle bir şey olmamıştır, ayrıca benim 3 tane çocuğum vardır onlarda olay gecesi Büyükbaş köyündeki nenesinin evine gitmişlerdi." dediği kayda geçirilmiştir.

41. Mahkemece, suça konu maktullerin evinin bulunduğu konum ile sanık Gülçin Ç.nin evinin bulunduğu konumun tespiti, maktullerin öldürüldükleri ve cesetlerinin bulunduğu yerlerin tespiti ve bu yerlerin birbirine olan mesafe ve konumlarının tespiti amacıyla olay yerinde 31/10/2008 tarihinde keşif yapılmıştır.

42. Yargılama esnasında mahkemece, maktule Cemile Çintosun'un vücudundan çıkan bir adet plastik tapa incelenmesi için Diyarbakır Kriminal Polis Laboratuvarına gönderilmiş, alınan 14/1/2009 tarihli raporda plastik tapa üzerinde

atıldığı silaha ait karakteristik nitelikte izler oluşmaması nedeniyle teşhis niteliğinin bulunmadığı ve bu nedenle hangi silahtan çıktığının tespitinin mümkün olmadığı bildirilmiştir.

43. Başvurucunun kovuşturma sırasında alınan ifadesi Mahkeme kararında şöyle özetlenmiştir:

"Ben bu konuda daha önce ifade vermiştim ifadelerimi tekrar ediyorum, sanıklardan şikâyetçiyim, annem ve babamın öldürülmesi olayı basit bir su meselesi değildir çünkü aynı köyde uzun yıllardır yaşamaktadırlar su meselesi olsa idi daha önceki zamanlarda aynı şey olabilir di ancak su meselesinden kaynaklanmamıştır davaya katılmak istiyorum tüm sanıkların cezalandırılmasını istiyorum(.)"

Muhtar sanık Cindi nin olayı öğrenmesine rağmen benim cep telefonumun numarası muhtarda olmasına karşılık ben olayı 07.10.2006 günü akşam 19.00 a doğru oğlumun Bingölden araması üzerine öğrendim muhtar Cindiye aradım ben sadece önce babamın ölümünü oğlumdan öğrendim daha sonra muhtar bana annemin de öldürüldüğünü telefonla bildirdi, bu nedenle muhtardan da şikâyetçiyim, müdahil olmak istiyorum müdahililiğime karar verilsin " şeklinde beyanda bulunmuştur."

44. İlk Derece Mahkemesine göre "Ç." ailesi soruşturmanın kendi üzerlerinden yürütüldüğünü bilmeleri sebebiyle suçlamaları kendi üzerlerinden atmak için ilk etapta aralarında kız kaçırma meselesi sebebiyle husumet olan Sait Y., Mustafa Y. ve Burhan ile Orhan U.nun üzerine suçu atmaya çalışmışlardır. Tanıklar Ramazan Ç., Lütfiye Ç., Meryem Ç. ve Şevket Ç. Jandarmaya verdikleri beyanlarında kardeşleri Telli Ç.'in Mustafa Y.nin oğlu Mehmet Latif Y. tarafından kaçırılması sebebiyle bu şahısların kendilerini iki kez ev telefonundan arayarak "Sen benim oğlumun, geliminin, kızımın, çocuklarının yuvasını yıktın, ben de senin ve çocuklarının yuvasını dağıtacağım, nasıl Cemile ve Zülfi Çintosun'u öldürüp senin üstüne attıysak, seni de öldürüp Zülfi Çintosun'un çocuklarının üzerine atacağız." demek suretiyle tehdit ettiklerini beyan etmişlerdir.

45. Mahkemeye göre bu aşamadan sonra sanık Gülçin Ç. jandarma ve savcılık beyanlarında geçmediği hâlde sonraki aşamalarda verdiği beyanlarında olay günü sanık İbrahim Ç.yi maktule Cemile ile birlikte gördüğünü beyan ettiği anlaşılmış, sanık Gülçin'in kayınvalidesi olan Lütfiye Ç.nin da yargılama boyunca aşamalarda alınan hiç bir beyanında bu hususa değinmediği hâlde Mahkemeye verdiği 28/4/2010 tarihli dilekçesi ile olay günü sanık İbrahim'i maktule Cemile'nin evinin önünde su arkının başında gördüğünü beyan etmiş, dolayısıyla "Ç." ailesinin bu sefer de suçlamaları kendi üzerlerinden atmak için sanık İbrahim'e yönelmiş oldukları değerlendirilmiştir.

46. Bingöl Ağır Ceza Mahkemesi, yapılan tüm bu tespitler sonrasında nihai kararında olayın meydana geliş şekli ve olası sanıklara ilişkin kabulünü şu şekilde özetlemiştir:

"06.10.2009 günü maktül Zülfi Çintosun'un tanık Hacı S.'in evine iftara gittiği, maktül Cemile'nin ise evde kaldığı, maktül Cemile'nin evdeyken yakın atış mesafesinden av tüfeği ile vurularak öldürüldüğü ve yatağa yatırılarak üzerine battaniye örtüldüğü ve evde bulunan maktül Zülfi'ye ait av tüfeği ile kütüklüğün alınarak evin kapısının dışarıdan asma kilitle kilitlendiği, maktül Zülfi'nin ise Hacı S.'in evinden dönüşte stabilize yol üzerinde yürürken uzak

atış mesafesinden vurulduğu ve yaklaşık 100 metre sürüklenerek eski bir kömür olduğu yere getirildiği ve burada bulunan büyük taşların maktülün üzerine atılması ile cesedinin gizlendiği, olayın ertesi gün saat 16:00 sıralarında iki çocuğun yol üzerinde bulunan kan izlerini görmesi neticesinde ortaya çıktı, ilk etapta maktül Zülfi'nin cesedinin bulunduğu sonrasında ise bilgisi olabileceği değerlendirilerek eşi olan Cemile ile konuşmak için evine gidildiği ancak evin kapısının kilitli olması sebebiyle bu kilidin kırıldığı ve maktül Cemile'nin cesedine ulaşıldığı anlaşılmıştır.

Maddi oluş şekli kısaca bu şekilde meydana gelen somut olayda, olay tarihinde Balıkesir ilinde çalışmakta olan sanık Seyihtan, eşi olan sanık Gülçin ve Gülçin ile aralarında aşk dedikoduları olduğu söylenen sanık Ali, sanık Seyihtan'ın babası sanık Şevket ve olay sonrası maktülün cep telefonundan kendi telefonuna 70 kontör tranfer edilen sanık İbrahim hakkında maktüller Zülfi ve Cemile'yi iştirak halinde öldürdükleri iddiası ile mahkememizde kamu davası açılmıştır."

47. Mahkemenin 27/2/2012 tarihli 26. duruşmasında, iddia makamının, esas hakkında alınan mütaalasında, sanıkların "üzerine atılı suçu işlediğine dair mahkumiyetine yetecek her türlü şüpheden uzak, yeterli kesin ve inandırıcı delil elde edilemediğinden CMK'nın 223/2-e maddesi gereğince beraatine," karar verilmesi yönünde görüş sunduğu, mahkemenin sanık ve katılan müdafilerine ek süre verilmesine karar verdiği anlaşılmıştır.

48. 15/3/2012 tarihinde yapılan 27. ve son duruşmada, sanıkların müstet suçları işlediklerine dair her türlü şüpheden uzak, kesin ve inandırıcı yeterli delil elde edilemediğinden, suçların sanıklar tarafından işlendiğinin sabit olmaması nedeni ile sanıkların ayrı ayrı beraatlerine, kasten öldürülme olayının gerçek faillerinin bulunması için gereğinin takdir ve ifası yapılmak üzere Bingöl Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunulmasına karar verilmiştir.

49. Bingöl Ağır Ceza Mahkemesinin 15/3/2012 tarihli ve E.2008/192, K.2012/52 sayılı (iddia ve savunmaya ilişkin beyanlar, çok sayıda tanık beyanı dâhil tüm deliller, delillerin değerlendirilmesi ve mahkemenin kabulü ve hüküm bölümlerine ayrıntılı olarak yer verilen 49 sayfalık) gerekçeli kararının sanıklara ilişkin değerlendirmeler yapılarak ulaşılan nihai kanaati gösterir kısmı şöyledir:

"... sanık Seyihtan'ın telefonlarının dinlendiğinden polis memuru vasıtasıyla haberi olduğu ancak 24.10.2006 tarihinden önce yaptığı telefon görüşmelerinde bu durumdan haberi olup olmadığının tespit edilemediği dolayısıyla 24.10.2006 tarihinden önce yaptığı telefon görüşmelerinde telefonunun dinlendiğini bilmediğinin kabulünün gerekeceği bu telefon görüşmelerinin ise sanık aleyhine hususlar içermedikleri anlaşılmış olup, sanığın aleyhine beyanda bulunan tanık Ali Ç.'nin beyanlarının da yargılama aşamasında dinlenen tanıklar Fetullah Ç., Halim Ç. ve Murat Ç. tarafından doğrulanmamış sebebiyle bu sanığın üzerine atılı suçu işlediği yönünde mahkememizde ciddi şüphe oluşmuştur.

Yine sanık Gülçin hakkında maktüle Cemile'nin kendisini sanık Ali T. ile uygunsuz vaziyette gördüğü ve bunun dedikodusunu yaptığından bahisle öldürdüğü iddiası ile kamu davası açılmışsa da, mahkememiz tarafından 31.10.2008 günü olay mahalinde yapılan keşifte sanık Gülçin Ç.'in evinden silah sesinin gelip gelmediğinin tespiti amacıyla mahkeme heyetince sanık

Gülçin Ç.'in evinde beklenilerek maktül Cemile Çintosun'un ölü olarak bulunduğu oda içerisinde tüfekle 4 el atış yaptırılmış, bu atışlardan iki adedinin odanın kapısı açık iken diğer ikisinin ise kapısı kapalı iken yaptırılması neticesinde, kapı kapalı iken yapılan 2 adet atışta sanık Gülçin Ç.'in evinde herhangi bir av tüfeği sesinin duyulmadığının, üçüncü ve dördüncü atışlarda ise ancak çok dikkatli dinleme neticesinde bir patlama sesinin duyulduğunun ancak bu sesin tüfekle patlama sesi olup olmadığını ayırt edilemediğinin, netice olarak sanık Gülçin Ç.'in evinde iken maktül Cemile'nin ölü olarak bulunduğu odadan kapı açık iken av tüfeği ile yapılan atış sesinin duyulmasının pek olanaklı olmadığı kanaatine varıldığı anlaşılmıştır.

Her ne kadar sanık Gülçin hakkında mahkememizde bu nedene dayalı olarak kasten iki kişiyi öldürme suçundan kamu davası açılmışsa da, yargılama sürecinde toplanan tüm delillerden hiç birinin bu sanığın atılı suçu işlediğine dair delil ve emare teşkil etmemesi, ayrıca maktül Cemile öldürüldüğünde bu sanığın silah sesini duymamış olduğuna ilişkin savunmasının mahkememizde yapılan keşif sonucunda da anlaşıldığı ve bu nedenle savunmalarının aksinin kanıtlanamadığı, Ç. ailesinin bütün yargılama süreci boyunca suçu başkalarının üzerine atma çabalarının ise tek başına bu suçu Ç. ailesinden olan sanıklar Gülçin, Şevket ve Seyihtan tarafından işlendiğine dair delil teşkil etmeyeceği kaldı ki bu yönde gösterilen çabanın, hakkında kasten iki kişiyi öldürme suçlaması bulunan herkes tarafından da yapılabileceğinin hayatın olağan akışına uygun düştüğü hususları bir bütün olarak değerlendirildiğinde bu sanığın savunmalarının aksine delil bulunamaması sebebiyle üzerine atılı suçu işlediği yönünde mahkememizde ciddi anlamda şüphe oluşmuştur.

Yine sanık Gülçin hakkında mahkememizde olaydan bir ay kadar önce maktül Cemile Çintosun'u maktüle ait evin çatısında boğarak öldürmeye kalkıştığı, Lütfiye Ç.'in araya girmesi nedeniyle sanığın eylemini tamamlayamadığı bu nedenle kasten adam öldürmeye teşebbüs ettiği iddiası ile cezalandırılması için mahkememizde kamu davası açılmışsa da; sözü edilen olayın tek görgü tanığı olan Lütfiye'nin bu olayı doğrulamaması ayrıca sanık Gülçin'in de bu hususu kabul etmemesi sanık aleyhindeki delillerin maktüllerin ölmeden önce başkalarına bu olay ile ilgili yaptıkları söylemler ile evin çatısında bulunan direktten alınan maktüle Cemile'ye ait kan örneği olduğu, dinlenen tanıkların beyanlarının duyuma dayalı olduğu doğru söyleyip söylemediklerinin tespit edilemediği, ayrıca sözü edilen olay sebebiyle maktüle Cemile'nin ölmeden önce sanık hakkında şikâyetçi olmadığı tüm bu hususlar bir bütün olarak değerlendirildiğinde salt duyuma dayalı ve doğru olup olmadıkları bilinemeyen tanık beyanlarına dayanarak sanık Gülçin hakkında kasten öldürme suçundan ceza tayin etmenin hukuka ve hakkaniye aykırı olacağı sonucuna varılmış, direktten alınan maktüle Cemile'ye ait kan örneğinin ise bu olay sebebiyle mi yoksa başka bir olay sebebi ile mi meydana geldiği şüphe de kalmıştır. Dolayısıyla sanık hakkındaki atılı bu suç dolayısıyla mahkememizde oluşan şüphenin 'şüpheden sanık yararlanır' ilkesi uyarınca sanık lehine değerlendirilmesi gerektiği sonuç ve kanaatine varılmıştır.

Her ne kadar aynı iddia ile sanık Ali T. hakkında da mahkememizde kamu davası açılmışsa da mahkememiz tarafından yargılama esnasında alınan bilirkişi raporunda olay tarihinde sanık Ali T.'in kullandığı 05364590917 numaralı telefona ait HTS raporlarının incelenmesi neticesinde; Ali T.'in

telefonunun olay tarihinde Dicle Hani Köyü Dicle Diyarbakır bazında sinyal aldığı tespit edilmiş olup, bu sanığın olayın meydana geldiği akşam Bingöl Sancak Beldesi Küçükbaş Köyünde bulunmadığı anlaşılmıştır. Ayrıca bu sanığın olay akşamı Diyarbakır Dicle Arı köyünde bulunan kendi evinde olduğu dinlenen tanık beyanları ile de sabit olmuştur. Dolayısıyla bu sanığın da üzerine atılı suçu işlediği yönünde mahkememizde ciddi şüpheler oluşmuştur.

Sanık Şevket Ç. hakkında da, bu sanığın maktülleri aralarında yıllardır süregelen su uyuşmazlıklarından kaynaklanan husumet sebebiyle öldürdüğü iddiası ile kamu davası açılmışsa da, yapılan yargılama neticesinde bu sanığın savunmalarının aksine bu suçu işlediğine dair her türlü şüpheden uzak, kesin ve inandırıcı somut delil elde edilememiş bu sanığın da üzerine atılı suçu işlediği yönünde mahkememizde ciddi şüpheler oluşmuştur.

Yukarıda bahsi geçen Telekomünikasyon İletişim Kurumu Başkanlığının 22.03.2007 yazısına dayanılarak olay gecesi maktül Zülfü Çintosun'a ait olan ve olaydan sonra kaybolan içinde 0538 213 70 45 numaralı simkart bulunan cep telefonundan 0538 470 31 47 numaralı cep telefonuna 70 kontör transfer edildiği bu numaranın ise olayın meydana geldiği tarihte 15 yaşında olan sanık İbrahim Ç. tarafından kullanıldığı ayrıca sanık Gülçin Ç.'in olay günü sanık İbrahim'i maktül Cemile ile birlikte maktülün evinin van tarafındaki cesmede konuşurlarken gördüğünü beyan etmesi üzerine sanık İbrahim hakkında iki kişiyi kasten öldürme suçundan mahkememizde kamu davası açılmıştır. Sanık İbrahim aşamalarda alınan savunmalarında üzerine atılı suçlamaları kabul etmemiş, maktülün cep telefonundan kendi cep telefonuna nasıl kontör geldiğini bilmediğini, gelen kontörü de fark etmediğini, olayın meydana geldiği günden 4 gün sonra başlık parası biriktirmek için çalışmak amacıyla İstanbul'a gittiğini beyan etmiştir. Mahkememizin 10.10.2008 tarihli duruşmasında maktül Zülfü Çintosun'a ait cep telefonu hattından sanık İbrahim Ç.'in kullandığı cep telefonu hattına kontör transferi ile ilgili olarak teknik bilirkişi Cemal A. tanık olarak dinlenilmiş ve tanık beyanında kontör transferinin nasıl yapıldığına ilişkin detaylı bilgi vererek alıcıya göndericinin numarası ve kontör miktarı bilgisinin mesaj yoluyla geldiği, alıcının hattına bu transferin gerçekleşmesi için alıcının onaylamasının gerekli olmadığını beyan etmiştir. Her ne kadar bu tanık beyanında alıcının bunu bilmemesinin ve görmemesinin mümkün olmadığını söylemişse de, bunun tamamıyla tahmine dayalı bir yorum olduğu, tanığın kendi düşüncesinden ibaret bu yorumuna dayanılarak sanık İbrahim'in gelen kontörden haberi olduğunu hatta bu kontörü kendisinin transfer ettiğini söylemek mümkün olmayacaktır. Zira iki kişiyi öldürmüş olan bir kişinin şüpheleri kendi üzerine çekecek şekilde ölenin cep telefonundan kendi cep telefonuna kontör transfer etmesi hayatın olağan akışına ters düşmekte olup suçu işleyen gerçek failler tarafından da, suçun suç tarihinde 15 yaşında olan sanığın üzerinde kalması için yapılan bir komplo olabileceği ihtimalinin mevcut olduğunun da gözetilmesi gerekir. Dolayısıyla böylesine nitelikli bir cinayeti tek başına işlemesi mümkün olmayan sanığın tüm dosya kapsamında savunmalarının aksine cezalandırılmasına yeterli delil bulunamamıştır.

Sanık Gülçin Ç.'in sanık İbrahim aleyhine verdiği beyanlarının bir değerlendirmesi yapıldığında ise, sanık Gülçin'in jandarma ve savcılık beyanlarında olay günü sanık İbrahim'i maktülün yanında gördüğünü beyan etmemiş oluşu ancak sanığın cep telefonuna maktülün cep telefonundan kontör

transferi yapıldığının anlaşılmasından sonra sanık Gülçin'in bu hususa kendi beyanlarında değinmesi ayrıca yine sanık Gülçin'in kayınvalidesi olan Lütfiye Ç.'in da yargılama boyunca aşamalarda alınan hiç bir beyanın da bu hususa değinmediği halde mahkememize verdiği 28.04.2010 tarihli dilekçesi ile olay günü sanık İbrahim'i maktül Cemile'nin evinin önünde su arkının başında gördüğünü beyan etmesi hususları bir bütün olarak değerlendirildiğinde bu kişilerin bu beyanlarının kendilerini suçtan kurtarmaya yönelik çabalarından kaynaklandığı hatta bu durum teknik takip esnasında sanık Gülçin'in eşi Seyithan ile Rifat arasındaki telefon konuşmalarına da yansıdığı dolayısıyla olay günü sanık İbrahim'in maktül Cemile'nin yanında olduğunun şüphede kaldığı anlaşılmiş olup bir an için sanık İbrahim'in maktülün olay günü yanında olduğu kabul edilecek dahi olsa bu hususun tek başına sanığı atılı suçlardan cezalandırmaya yetmeyeceği sonuç ve kanaatine varılmıştır.

Yargılama esnasında çok sayıda kişinin tanık olarak ifadelerine başvurulmuştur. Tanık yargılamanın tarafı olmayan ve beş duyusuyla elde ettiği bilgileri mahkemenin evrelerinde anlatan kişidir. Tanığın açıklamaları bir ispat aracıdır. Bu açıklamalar sunulmuş olduğu sübut konusunda karar vermeye yetkili makam tarafından, o safha için gerekli olan ölçüde, maddi gerçeği gösterdiğine kanaat getirilirse artık 'delil' niteliğini kazanacaktır. Bir tanığın anlatımının değerlendirilmesinde davanın tarafı ile olan hısımlığı, dayanışma duygusu, bulunduğu ortam, kültür yapısı, mesleği, yaşı, akli durumu gibi doğal ve ruhsal etkenlerin, ayrıca tanığın karakteri, ahlaki, geçmiş halleri, fikir yapısı, tutku ve heyecanları, eğilimlerinin gözetilmesi gerekir. Tanık sanığa karşı duyduğu kin ve nefret ya da merhamet ve sempati ile gerçeği saptırabileceği gibi şüpheli veya sanığın veya yakınlarının kendisine karşı kötü bir davranışta bulunacağı korkusuyla gerçekleri saklama yolunu seçebilir. Özellikle küçük yerleşim birimlerinde köylerde tanıklar her an bir arada bulduklarından birbirlerini telkin altında bırakabilirler. (Ali Parlar, Muzaffer Hatipoğlu, 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu Yorumu, 1. Cilt, sf.269 vd.) Bu açıklamalar ışığında dosya kapsamında bulunan tüm tanık beyanları bir bütün olarak değerlendirildiğinde, bu tanıkların hiç birinin beyanının atılı suç yönünden görgüye dayalı beyan olmadığı ve dinlenen tanıkların davanın tarafları ile aralarında bulunan hısımlık sebebiyle bir nevi dayanışma duygusu içinde taraflı olarak beyanda bulunmuş oldukları, olayın gerçekleştiği yerin küçük bir köy olduğu da gözetilerek tanıkların birbirlerini telkin altında bıraktıkları gibi davanın taraflarınca da baskı altında kalmış oldukları anlaşılmiş olup, mahkememizce somut olayda maddi gerçeği gösterememeleri sebebiyle bu beyanlara delil olarak itibar edilememiştir.

Tüm bu açıklamalardan sonra her ne kadar sanıklar Gülçin, Ali, Seyithan, Şevket ve İbrahim hakkında maktüller Zülfi ve Cemile Çintosun'u iştirak halinde öldürdükleri iddiası ile kamu davası açılmışsa da; bu sanıkların atılı eylemleri gerçekleştirip gerçekleştirmedikleri yönünde mahkememizde ciddi anlamda şüphe uyanmış olup; Ceza Yargılamasında sanık hakkında mahkumiyet kararı verilebilmesi için sanığın üzerine atılı suçu işlediğinin sabit olması gerektiği, bu durumun ceza yargılamasının temel prensibi olan "şüpheden sanık yararlanır" ilkesinin tabii bir sonucu olduğu, bu ilkenin kabul edilmesinin sebebinin bir suçlunun cezasız kalmasının, bir suçsuzun mahkum olmasına tercih edilmesi olduğu, temel amacı hiçbir duraksamaya yer vermeden

maddi gerçeğin ortaya çıkarılması olan Ceza Yargılamasında kuşkunun bulunduğu yerde mahkumiyet kararı verilemeyeceği anlaşılmalı ve sanıkların üzerlerine atılı suçları işlediğine dair her türlü şüpheden uzak, kesin ve inandırıcı somut başkaca bir delile ulaşılmadığından sanıklar hakkında mahkememizde açılan kamu davalarında CMK'nun 223/2-e maddesi gereğince ayrı ayrı beraat kararı vermek gerekmiştir.

Her ne kadar sanık Cindi Ç. hakkında sanık Gülçin'in maktüle Cemile'nin boğazını sıkmasından sonra maktüller Zülfi ve Cemile'nin köy muhtarı olan sanığa giderek, durumu bildirdikleri sanığın ise görevi sebebiyle öğrendiği bu suçu yetkili makamlara bildirmedeği bu nedenle atılı suçtan cezalandırılması için mahkememizde kamu davası açılmışsa da; sanık Gülçin'in maktüle Cemile'nin boğazını sıkıp sıkmadığının tüm dosya kapsamından sabit olmadığı, bu nedenle gerçekleşip gerçekleşmediği şüphe de kalan bir olay sebebiyle sanığın üzerine atılı suçu işlediğini kabul etmenin mahkememiz kararında kendi içinde çelişkiye sebebiyet vereceği kaldı ki sanığın aşamalarda alınan savunmalarında üzerine atılı suçu kabul etmediği anlaşılmalı olup, sanık hakkında üzerine atılı bu suçu işlediğine dair her türlü şüpheden uzak, kesin ve inandırıcı somut başkaca bir delile de ulaşılamaması sebebiyle CMK'nun 223/2-e maddesi gereğince beraat kararı verilmiştir.

Sanık Erkan B. ise soruşturma aşamasında Jandarmayı arayarak kimliğini açıklamadan maktüller Zülfi ve Cemile'yi Resul D., Sait Y. ve Mehmet U.'un öldürdüklerini beyan etmiş, yapılan soruşturma neticesinde Sait Y. 1 gün gözaltında kalmış ve sonrasında Genç Cumhuriyet Başsavcılığınca şüpheliler hakkında takipsizlik kararı verilmiştir. Sanık hakkında mahkememizde yürütülen iftira suçundan yapılan kamu davasında müştekiler Resul D., Sait Y. ve Mehmet U.'un beyanlarının alınmamış olduğu anlaşılmalı olup bu eksikliği tamamlanılmasının beklenilmesinin yargılamayı uzatacağı, kaldı ki bu suç ile diğer sanıkların işledikleri suçlar arasında birlikte görülmelerinin ve birlikte karara bağlanmalarını gerektirir hukuki ve fiili bir bağlantının bulunmadığı sonuç ve kanaatine varılmış ve sanık Erkan hakkında kamu davasının CMK'nun 10. maddesi gereğince bu dava dosyamızdan ayrılarak mahkememizin başka bir esasına kaydına karar verilerek aşağıdaki gibi hüküm kurulmuştur."

50. Yapılan yargılama sonunda sanıkların beraat etmesi nedeniyle Mahkemece maktüllerin öldürülmeleri olayının gerçek faillelerinin bulunması için Bingöl Cumhuriyet Başsavcılığına 16/3/2012 tarihinde suç duyurusunda bulunulmuştur. Cumhuriyet Başsavcılığı, Mahkemenin E.2008/192 sayılı dosyasının kesinleşmediğinden bahisle kovuşturmaya yer olmadığına (KYO) karar vermiştir.

51. Bingöl Ağır Ceza Mahkemesinin 15/3/2012 tarihli ve E.2008/192, K.2012/52 sayılı kararı başvuru vekili tarafından temyiz edilmiştir.

52. Yargıtay 1. Ceza Dairesi 26/9/2013 tarihli ve E.2013/2640, K.2013/5259 sayılı ilamıyla "...elde edilen delillerin hükümlülüğe yeter nitelik ve derecede bulunmadığı gerekçeleri gösterilerek mahkemece kabul ve takdir kılınmış olduğundan, katılan vekilinin sübuta ve delillerin hatalı takdir edildiğine yönelen ve yerinde görülmeyen temyiz itirazlarının reddiyle..." gerekçesine dayanarak kararın onanmasına karar vermiştir.

53. Başvuru, onama kararından 13/1/2014 tarihinde haberi olduğunu beyan ederek 7/2/2014 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

54. UYAP üzerinden Derece Mahkemesinin dosyasının incelenmesinden, Mahkeme tarafından 27/11/2013 tarihinde Cumhuriyet Başsavcılığına E.2008/192 sayılı dosyanın kesinleştiğinden bahisle yeniden suç duyurusunda bulunulmuştur.

55. Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından olay hakkında yürütülmekte olan herhangi bir soruşturma olup olmadığı konusunda bilgi bulunmamaktadır. Anayasa Mahkemesi Bölümler Başraportörlüğünün 30/5/2016 tarihli ve 2014/1741 sayılı yazısı ile suç duyurusuna konu olay hakkında, suç duyurusu üzerine ya da resen Cumhuriyet Başsavcılığınca açılmış bulunan bir soruşturma varsa bu soruşturmaya ilişkin bilgi ve belgelerin onaylı suretlerinin gönderilmesi talep edilmiştir. Cumhuriyet Başsavcılığının cevabi yazısı ve eki belgelerden, suç duyurusu sonrasında olay hakkında yeni bir soruşturma dosyası açıldığı ve soruşturma kapsamında 17/12/2013 tarihli ve 2013/4630 sayılı "daimî arama kararı" verildiği anlaşılmıştır.

B. İlgili Hukuk

56. 4/12/2004 tarihli ve 5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 223. maddesinin (1) ve (2) numaralı fıkraları şöyledir:

"(1) Duruşmanın sona erdiği açıklandıktan sonra hüküm verilir. Beraat, ceza verilmesine yer olmadığı, mahkûmiyet, güvenlik tedbirine hükmedilmesi, davanın reddi ve düşmesi kararı, hükümdür.

(2) Beraat kararı;

- a) Yüklenen fiilin kanunda suç olarak tanımlanmamış olması,*
- b) Yüklenen suçun sanık tarafından işlenmediğinin sabit olması,*
- c) Yüklenen suç açısından failin kast veya taksirinin bulunmaması,*
- d)Yüklenen suçun sanık tarafından işlenmesine rağmen, olayda bir hukuka uygunluk nedeninin bulunması,*
- e) Yüklenen suçun sanık tarafından işlendiğinin sabit olmaması, Hallerinde verilir."*

57. Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun soruşturma usul ve esaslarına ilişkin 18/10/2011 tarihli Genelge'sinin ilgili bölümü şöyledir:

"...

50. Faili meçhul olay ve cinayetlerin soruşturulmasında,

...

g) Soruşturma evraklarının ilgili Cumhuriyet savcısı tarafından sık sık gözden geçirilmesi, ancak sadece soruşturma evrakının en üstündeki müzekkereye cevap verilmiş olup olmadığı ile yetinilmeyerek içeriği itibarıyla başkaca eksik kalmış bir husus varsa onun da tamamlanması için gerekli yazının yazılması, sonucunun uygun aralıklarla takip edilmesi,"

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

58. Mahkemenin 13/7/2016 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

A. Başvurucunun İddiaları

59. Başvurucu, anne ve babasının öldürüldüğü olayla ilgili delillerin titizlikle toplanmadığını, olay yerlerinde gerekli parmak izi incelemesi ile diğer kriminal incelemelerin yapılmadığını, bu suretle delillerin karartıldığını, babasına ait telefondan ölüm olayından sonra kontör transferi yapılmasına rağmen bunun nasıl ve kim tarafından yapıldığının yeterince araştırılmadığını, bu konuya ilişkin uzman bir

bilirkişinin atanmadığını; yargılama sırasında delillerin yeniden değerlendirilmesi, tanık beyanlarının alınması ve yargılamanın genişletilmesi yönündeki taleplerinin dikkate alınmadığını, ölüm olayı 2006 yılında meydana gelmesine rağmen yaklaşık 8 yıl süren ve 2013 yılında sona eren yargılama sürecinin beraatla sonuçlandığını ve bir netice elde edilemediğini belirterek adil yargılanma hakkı ve hak arama hürriyetinin ihlal edildiğini ileri sürmüştü; manevi tazminat talep etmiştir.

B. Değerlendirme

60. Anayasa Mahkemesi, olayların başvurucular tarafından yapılan hukuki nitelendirmesi ile bağlı olmayıp olay ve olguların hukuki tavsifini kendisi takdir eder (*Tahir Canan*, B. No: 2012/969, 18/9/2013, § 16). Başvurucu tarafından Anayasa'da güvence altına alınan diğer haklar ile bağlantı kurularak ileri sürülen iddiaların Anayasa'nın 17. maddesinde güvence altına alınan yaşam hakkının usul boyutu içinde yer aldığı değerlendirilmiş ve inceleme bu kapsamda yapılmıştır.

1. Kabul Edilebilirlik Yönünden

61. Bakanlık görüşünde, zaman bakımından yetki konusunda Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) ve Anayasa Mahkemesi kararlarına yer verildikten sonra başvuruya konu olayın 2006 yılında gerçekleştiği, olay hakkındaki soruşturmanın 1 yıl 8 ay sürdüğü ve yerel mahkemenin nihai kararını 15/3/2012 tarihinde verdiği, başvurucu tarafından temyiz talebinde bulunduğu ve Yargıtay 1. Ceza Dairesinin 26/9/2013 tarihinde İlk Derece Mahkemesinin kararını onadığı ifade edilmiştir.

62. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un geçici 1. maddesinin (8) numaralı fıkrasında Anayasa Mahkemesinin ancak 23/9/2012 tarihinden sonra kesinleşen nihai işlem ve kararlar aleyhine yapılacak bireysel başvuruları inceleyeceği hükme bağlanmıştır.

63. Başvuru konusu olaya ilişkin yürütülen ceza soruşturması sonrası açılan kamu davasının kesinleşme tarihi 26/9/2013'tür. Bu itibarla kritik tarihten sonra kesinleşmiş olan kararı konu alan başvurucunun ihlal iddialarının Anayasa Mahkemesinin zaman bakımından yetkisi kapsamında yer aldığı anlaşılmaktadır.

64. Kabul edilebilirlik incelemesi açısından ayrıca ifade edilmesi gerekir ki 6216 sayılı Kanun'un 46. maddesinin (1) numaralı fıkrasında ancak ihlale yol açtığı ileri sürülen işlem, eylem ya da ihmal nedeniyle güncel ve kişisel bir hakkı doğrudan etkilenenlerin bireysel başvuru hakkına sahip oldukları kurala bağlanmıştır. Yaşam hakkının doğal niteliği gereği, yaşamını kaybeden kişi açısından bu hakka yönelik bir başvuru ancak yaşanan ölüm olayı nedeniyle ölen kişinin mağdur olan yakınları tarafından yapılabilecektir (*Serpil Kerimoğlu ve diğerleri*, B. No: 2012/752, 17/9/2013, § 41). Başvuru konusu olayda başvurucu, ölen kişilerin çocuğudur. Bu nedenle başvuru ehliyeti açısından bir eksiklik bulunmamaktadır.

65. Başvurucunun Anayasa'nın 17. maddesinin ihlal edildiğine dair iddialarının 6216 sayılı Kanun'un 48. maddesi uyarınca açıkça dayanaktan yoksun olmadığı tespit edilmiş olup başka bir kabul edilemezlik nedeni de bulunmadığından başvurunun kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

2. Esas Yönünden

a. Bakanlığın Görüşü

66. Bakanlık görüşünde, başvurucunun iddialarına ilişkin olarak öncelikle Anayasa Mahkemesi ve AİHM içtihatları uyarınca yaşam hakkı kapsamında yürütülecek ceza soruşturmasının etkili olabilmesi için yetkililerin resen harekete

geçmesi, soruşturmakla görevli olan ve soruşturmayı yürüten kişilerin olaylara karışmış olabilecek kişilerden bağımsız olmaları; soruşturmanın, ölenin ailesinin meşru çıkarlarının korunması için yeterli ölçüde açık olması, makul bir hızlilik içinde yürütülmesi, sorumluların belirlenmelerine ve gerekirse cezalandırılmalarına imkân verecek nitelikte olması gerektiği ifade edilmiştir.

67. Görüşte, yine Mahkeme kararlarına dayanılarak yürütülen soruşturmalarda somut olayda varılan sonuçla ilgili değil bu sonucu doğuran araçlarla ilgili bir yükümlülüğün söz konusu olduğu, yetkililerin somut olaya ilişkin delillerin toplanabilmesi için kendilerinden beklenen bütün makul önlemleri almaları gerektiği, soruşturmada sorumlu kişi ya da kişilerin tespit edilmesini engelleyebilecek nitelikteki her eksikliğin onun etkinliğine zarar verebileceği, bu çerçevede ölümlerle ilgili olarak kriminoloji biliminin bütün imkânlarından yararlanılması, gerekli bütün tanıkların dinlenilmesi ve bilirkişi raporlarının ehil kişilerden alınmasının önem taşıdığı, AİHM'nin bu tür davalarda somut olayla ilgili olarak değerlendirme yaparken bütün delillerin etkili bir şekilde toplanıp toplanmadığı hususunu tartıştığı belirtilmiştir.

68. Bakanlık görüşünün devamında başvuruya konu olayda yürütülen soruşturma işlemlerine yer verilerek olayın gerçekleştiği 7/10/2006 günü saat 17.00 sıralarında adli kolluk görevlilerince gerekli güvenlik önlemleri alınarak savcı ile birlikte olay yerine intikal edildiği, savcılık tarafından keşif yapıldığı olay yeri tespit tutanağından anlaşıldığı, harici muayene yapıldıktan sonra maktullerle ilgili olarak otopsi yapılmak üzere Adli Tıp Kurumuna sevk işleminin yapıldığı, olay yerine ilişkin beş kroki çizildiği, toplamda seksen dört fotoğraf çekildiği, 31/10/2008 tarihinde Mahkeme tarafından da bilirkişi ile birlikte olay yerinde keşif yapıldığı, olay yerinden ve yakın çevrelerden av tüfeği kartuşları toplandığı, Diyarbakır Kriminal Polis Laboratuvarından alınan 14/1/2009 tarihli rapora göre maktullerden birinin vücudundan çıkan plastik tapanın atıldığı silah hakkında karakteristik nitelikte izler oluşturulmaması nedeniyle teşhis niteliğinin bulunmadığının belirtildiği, şüphelilerin elinden alınan swaplarda da barut izine rastlanmadığı, maktule ait evde de parmak izi incelemesinin yapıldığı, bu izlerin karakteristik özelliklerinin yeterli olmaması nedeniyle mukayeseye elverişli olmadığına 2/11/2006 tarihli raporda belirtildiği, maktullerin öldürülmesinde kullanılan tüfeğin olaydan yaklaşık beş ay sonra köylülerden biri tarafından keklik avına çıkıldığı gün bulunduğu, ancak tüfek üzerinde 8/5/2007 tarihinde yapılan incelemede herhangi bir parmak izi bulunmadığı, olayla ilgili olarak yedi şüpheli hakkında iletişimin tespiti ile ilgili olarak üç ay süre ile teknik takip yapıldığı, ayrıca baz bilgilerinin de talep edildiği, bu teknik takip neticesinde de bir sonuç elde edilemediği, olaydan saatler sonra maktullerden birisinin telefonundan 70 kontör transfer edildiğinin anlaşıldığı, bunun üzerine mahkemenin teknik bilirkişiyi duruşmada dinlediği ve bilirkişinin, alıcının onayı olmaksızın böyle bir transferin gerçekleşebileceğini mahkemeye belirttiği, bilirkişinin ayrıca bundan alıcının haberi olması gerektiğini belirtmiş ise de mahkemenin bu beyanın bilirkişinin şahsi görüşü olduğu kanaatine vardığı ifade edilmiştir.

69. Bakanlığa göre, somut olayda AİHM içtihatlarında da belirtildiği üzere; başvuruçunun iddiası kapsamında "kasten öldürme" suçundan soruşturmanın derhal başlatıldığı, gerekli delillerin toplanarak, soruşturmanın makul sürede tamamlandığı, teknolojik imkânlardan ve kriminoloji biliminden faydalanılmaya çalışıldığı, olayla ilgili tüm tanıkların dinlendiği ancak mahkemenin sanıklardan herhangi biri üzerinde suçu işlediğine dair kesin kanaat oluşturmadığı, bu sebeple tüm sanıklar hakkında beraat kararı verildiği, sonuç itibarıyla soruşturmanın 1 yıl 8 ay gibi bir süreçte

tamamlandığı, olayın karmaşıklığı, faileri kesin olarak tespit eden bir delilin olmaması hususunun da Anayasa Mahkemesinin dikkatine sunulduğu, olayla ilgili yerel mahkemedeki kovuşturmanın ise 4 yıl sürdüğü ancak olayın karmaşık olduğu, bu sebeple hızlı bir şekilde bir kanaate varılmasının mümkün olmadığı, mahkemenin bu süreçte 6 sanığı yargıladığı, bu sanıkların birbirleriyle ve olayla bağlantısının tam olarak tespit edilemediği, olayla ilgili olarak 42 tanığın dinlendiği, farklı silahlara ve farklı kişilerin eşyalarına ilişkin on iki ekspertiz raporunun alındığı, duruşma zabıtları (yirmi yedi adet) incelendiğinde kesin kanaate varmak amacıyla mahkemenin soruşturma evresinde dinlenmeyen tanıkları da tespit edip dinlediği, bazı tanıklara önce ulaşılamadığı, sonra adres tespit ve zorla getirme gibi ceza muhakemesinin gerektirdiği işlemlerin yapıldığı, çok sayıda bilirkişi raporu alındığı ve bu raporların hazırlanma süreçlerinin uzunluğu da dikkate alınarak yerel Mahkemenin önündeki 4 yıllık sürenin makul olup olmadığına Anayasa Mahkemesince değerlendirilmesi gerektiği, Mahkemenin beraat kararı vermesinin akabinde Bingöl Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunulduğu, anılan Savcılığın kararın henüz kesinleşmediğinden bahisle 28/2/2013 tarihinde kovuşturmaya yer olmadığı kararı verdiği dolayısıyla somut olaya ilişkin şu anda hâlihazırda devam eden bir soruşturma bulunmadığı, ceza soruşturmasının ve kovuşturmasının devletin yaşam hakkını koruma bağlamında sahip olduğu soruşturma yükümlülüğüne uygunluğu konusundaki takdirin Anayasa Mahkemesine ait olduğu ifade edilmiştir.

b. Genel İlkeler

70. Anayasa'nın 17. maddesinde düzenlenen yaşam hakkı kapsamında devletin yerine getirmek zorunda olduğu pozitif yükümlülüklerin usule ilişkin boyutu, yaşanan ölüm olayının tüm yönlerinin ortaya konmasına ve sorumlu kişilerin belirlenmesine imkân tanıyan etkili bir soruşturma yürütülmesini gerektirmektedir (*Sadık Koçak ve diğeri*, B. No: 2013/841, 23/1/2014, § 94). Bu yükümlülük sadece bir kamu görevlisinin eylemi veya ihmali sonucu meydana gelen ölüm olayları açısından geçerli değildir. Devletin -doğal olmayan her ölüm olayında, kendisi öldürmeme ya da yaşamı koruma yükümlülüklerini ihlal etmemiş olsa da- gerçekleşen ölümün sebebini ve varsa sorumlularını ortaya çıkarmaya yönelik etkili bir soruşturma yapmamış olması soruşturma yükümlülüğünün ihlalini doğurabilir. Zira bu tür olaylarda etkili bir soruşturma yürütülmesi, yaşam hakkını korumak için ihdas edilen yasal ve idari çerçevenin etkili bir şekilde uygulanmasının güvencesini oluşturmaktadır (*Filiz Aka*, B. No: 2013/8365, 10/6/2015, §§ 25, 26).

71. Yürütülen ceza soruşturmasının amacı, yaşam hakkını koruyan mevzuat hükümlerinin etkili bir şekilde uygulanmasını ve sorumluların ölüm olayına ilişkin hesap vermelerini sağlamaktır. Bu bir sonuç yükümlülüğü değil, uygun araçların kullanılması yükümlülüğüdür. Diğer yandan burada yer verilen değerlendirmeler hiçbir şekilde Anayasa'nın 17. maddesinin başvuruçulara üçüncü tarafları adli bir suç nedeniyle yargılatma ya da cezalandırma hakkı verdiği, devlete tüm yargılamaları mahkûmiyetle ya da belirli bir ceza kararıyla sonuçlandırma ödevi yüklediği anlamına gelmemektedir (*Serpil Kerimoğlu ve diğeri*, § 56).

72. Soruşturmanın etkililik ve yeterliliğini temin adına soruşturma makamlarının resen harekete geçmesi ve ölüm olayını aydınlatabilecek sorumluların tespitine yarayabilecek bütün delillerin toplanması gerekmektedir. Soruşturmada ölüm olayının nedenini veya sorumlu kişilerin ortaya çıkarılması imkânını zayıflatan bir eksiklik, etkili soruşturma yürütme kuralıyla çelişme riski taşır (*Serpil Kerimoğlu ve diğeri*, § 57). Bu kapsamda yetkililerce tanıklarının ifadelerinin alınması, bilirkişi

incelemeleri ve gerektiğinde eksiksiz ve detaylı bir rapor hazırlanmasına imkân verecek otopsinin yapılması gibi söz konusu olaylarla ilgili kanıtların elde edilmesi için soruşturma konusu olayın gerektirdiği mümkün olan tüm tedbirlerin alınması, ölümün gerçekleşme sebebinin objektif analizinin yapılması ve soruşturma sonucunda alınan kararın soruşturmada elde edilen tüm bulguların kapsamlı, nesnel ve tarafsız bir analizine dayalı olması gerekmektedir (*Cemil Danışman*, B. No: 2013/6319, 16/7/2014, § 99; *Turan Uytun ve Kevzer Uytun*, B. No: 2013/9461, 15/12/2015, § 73).

73. Yürütülecek ceza soruşturmalarının etkililiğini sağlayan hususlardan biri de teoride olduğu gibi pratikte de hesap verilebilirliği sağlamak için soruşturmanın veya sonuçlarının kamu denetimine açık olmasıdır. Buna ek olarak her olayda ölen kişinin yakınlarının meşru menfaatlerini korumak için bu sürece gerekli olduğu ölçüde katılmaları sağlanmalıdır (*Serpil Kerimoğlu ve diğerleri*, § 58).

74. Yürütülecek soruşturmalarda makul bir hızda gerçekleştirilme ve özen gösterilme zorunluluğu da zımnen mevcuttur. Bazı özel durumlarda soruşturmanın veya kovuşturmanın ilerlemesine engel olan unsurlar ya da güçlükler bulunabilir. Ancak bir soruşturmada ve soruşturmanın devamında yapılan kovuşturmada yetkililerin hızlı hareket etmeleri; yaşanan olayların daha sağlıklı bir şekilde aydınlatılabilmesi, kişilerin hukukun üstünlüğüne olan bağlılığını sürdürmesi ve hukuka aykırı eylemlere müsamaha gösterildiği ya da kayıtsız kaldığı görünümü verilmesinin engellenmesi açısından kritik bir öneme sahiptir (*Deniz Yazıcı*, B. No: 2013/6359, 10/12/2014, § 96; *Filiz Aka*, § 29).

75. Soruşturmanın etkililiğini sağlayan en alt seviyedeki inceleme, başvuruya konu soruşturmanın kendine özgü koşullarına göre değişir. Bu koşullar, ilgili bütün olay ve olgular temelinde ve soruşturmanın pratik gerçekleri dikkate alınarak değerlendirilir. Bu nedenle soruşturmanın etkililiği bakımından her olayda geçerli olmak üzere bir asgari soruşturma işlemler listesi veya benzeri bir asgari ölçüt belirlemek mümkün değildir (*Fahriye Erkek ve diğerleri*, B. No: 2013/4668, 16/9/2015, § 68).

76. Gerçekleşen bir ölüm olayının oluşumuna ilişkin delillerin değerlendirilmesi idari ve yargısal makamların ödevidir. Anayasa Mahkemesi ancak başvuru konusu yapılmış bir olayın gelişim şeklini anlayabilmek ve başvuru yapan yakınlarının ölümünün tüm yönlerinin aydınlatılmasına yönelik olarak ileri sürdüğü hususlar açısından, soruşturma makamları ve derece mahkemeleri tarafından atılması gereken adımları nesnel bir şekilde değerlendirmek için olayın oluşum şeklini incelemektedir (*Rıfat Bakır ve diğerleri*, B. No: 2013/2782, 11/3/2015, § 68).

c. İlkelerin Somut Olaya Uygulanması

77. Başvuru konusu olayda yürütülen soruşturma işlemleri, resen harekete geçme ve araştırma ilkeleri açısından incelendiğinde olayın ortaya çıktığı gün Cumhuriyet savcısı nezaretinde kolluk görevlilerinin olay yerlerini incelediği, delil tespitlerinde bulunduğu ve ayrıntılı bir olay yeri inceleme tutanağı düzenlendiği, aynı gün resen soruşturmanın başlatıldığı görülmektedir.

78. Soruşturma süreci, sorumluların tespitine yarayabilecek bütün delillerin toplanması gerekliliği açısından incelendiğinde, olay yerinde ilk gün delil tespitine yönelik yürütülen işlemlerin yanında, maktuller üzerinde ölü muayenesi ve sonrasında ayrıntılı otopsi işlemleri yapıldığı, bu şekilde ölüm nedeninin ve atış mesafesinin tespit edildiği, ölü muayene işlemi sırasında başvuru yapanın verdiği ifadesine dayanılarak aynı köyde bulunan ve maktullerin husumetli olduğu anlaşılan "Ç." ailesine ait kişilerin evlerinde aramalar yapıldığı, bu evlerde bulunan silahlara el konularak teknik inceleme yaptırıldığı, şüpheli ve sanık sıfatıyla anılan kişilerin ve diğer ilgili kişilerin beyanlarının

alındığı; yine bu kişilerin ve diğer ilgili olabilecek kişilerin telefon bilgileri, görüşme ve HTS kayıtları hakkında inceleme yaptırıldığı, maktullerin bu aile ile olan ilişkisine ve olaydaki olası rollerine ilişkin başvuruca dahil olmak üzere maktullerin yakınlarının ve köyde bulunan diğer kişilerin beyanlarına başvurulduğu görülmektedir. Yine bu kapsamda değerlendirilebilecek şekilde olaydan yaklaşık beş ay sonra bulunan, maktullere ait olan ve kendilerinin öldürülmesinde kullanılmış olabileceği değerlendirilen tüfek, av fişegi kütüklüğü ile iki adet boş kartuş üzerinde inceleme yaptırılmış ancak herhangi bir parmak izi bulunamamıştır.

79. Başvuruca, başvuru dilekçesinde, bu başlık altında değerlendirilebilecek şekilde genel olarak anne ve babasının öldürüldüğü olayla ilgili delillerin titizlikle toplanmadığını, olay yerlerinde gerekli parmak izi ile diğer kriminal incelemelerin yapılmadığını, bu suretle delillerin karartıldığını, babasına ait telefonda ölüm olayından sonra kontör transferi yapılmasına rağmen bunun nasıl ve kim tarafından yapıldığının yeterince araştırılmadığını ileri sürmektedir. Başvuruca, somut olarak sadece maktule ait telefonda İbrahim Ç. isimli kişiye kontör nakline ilişkin incelemenin ayrıntılı yapılmadığı, bu konuda inceleme yapan bilirkişinin uzman bilirkişi olmadığı yönünde bir iddia ileri sürdüğü görülmektedir.

80. Başvuruocuların anılan iddiaları kapsamında soruşturma işlemlerine bakıldığında, maktullerin evinde bulunan çay bardakları, kap kacak, takvim, kapı kilidi ve maktullerin elbiselerinin incelenmek üzere alındığı, çay bardakları üzerinde iki adet parmak izi tespit edildiği ancak parmak izlerinin karakteristik özelliklerinin yeterli olmaması nedeniyle mukayeseye elverişli olmadıkları, bu nedenle kime ait olduğunun tespit edilemediği ayrıca maktul Zülfü Çintosun'un üzerinde ele geçirilen nakil kartları üzerinde bulunan parmak izlerinin de karakteristik özelliklerinin yeterli olmaması sebebiyle mukayeseye elverişli olmadıkları anlaşılmıştır. Benzer şekilde Ç. ailesine ait kişilerin evlerinde ve daha sonra bulunan ve maktullere ait olduğu tespit edilen tüfekler üzerinde de incelemeler yapıldığı ve yine mukayeseye elverişli parmak izinin bulunmadığı anlaşılmıştır. Bu konuda Bakanlık görüşünde yer verildiği üzere, soruşturma ve kovuşturma aşamalarında, farklı silahlara ve farklı kişilerin eşyalarına ilişkin olarak on iki ekspertiz raporu alınmıştır.

81. Başvuruocunun maktul Zülfü Çintosun'a ait cep telefonundan sanık İbrahim Ç.ye kullandığı cep telefonuna kontör transferi ile ilgili iddiaları açısından soruşturma işlemlerine ve derece mahkemesinin kararına bakıldığında, mahkemece atanan teknik bilirkişinin tanık olarak dinlendiği, kontör transferinin nasıl yapıldığına ilişkin detaylı bilgi verildiği, alıcının hattına bu transferin gerçekleşmesi için alıcının onaylamasının gerekli olmadığını beyan ettiği, sanık İbrahim'in gelen kontörden haberi olduğunu hatta bu kontörü kendisinin transfer ettiğini söylemenin olayın olası gerçekleşme şekli, sanığın yaşı ve iki kişiyi öldürmüş olan bir kişinin şüpheleri kendi üzerine çekecek şekilde ölenin cep telefonundan kendi cep telefonuna kontör transfer etmesinin hayatın olağan akışına ters düşmekte olduğu değerlendirmelerine dayalı olarak bilirkişinin verdiği bilgileri yeterli bulduğu, bu bilgilere dayalı olarak adı geçen sanığın cezalandırılmasına dayanacak bir delil olduğu çıkarımında bulunamayacağı sonucuna ulaştığı görülmektedir. Başvuruca, bilirkişi incelemesini ve mahkemenin bu konudaki araştırmasını yeterli bulmamakla birlikte, bilirkişinin hangi konuda yetersiz kaldığına, mahkemenin incelemesinin de hangi yönlerden eksik olduğuna dair somut bir argümanı dava sürecinde ve başvuru dilekçesinde belirtmemekte olup Anayasa Mahkemesi açısından sahip olduğu bilgiler kapsamında bu konuda eksiklik olarak değerlendirilebilecek bir hususun bulunmadığına kanaat getirilmiştir.

82. Kaldı ki davaya ilişkin duruşma tutanaklarının (bkz. §§ 35, 36) incelenmesinden, Mahkemenin yukarıda değinilen bilirkişinin tanık olarak beyanının alınması ile yetinmediği, müzekkere ile Emniyet Müdürlüğünden bilgi talep edildiği, bu talimatın gereği olarak ilgili iletişim şirketinin "müşteri hizmetlerinde çalışan bir personelin kontör transferi ile ilgili beyanının tespit edildi(ği)" ve bu beyanın duruşmada okunduğu, ayrıca iletişim şirketine de bu konuda müzekkere yazıldığı, müzekkereye ikmalen cevap verildiği, kayıtların başvuruçunun huzurunda okunduğu, başvuruçunun da söz konusu duruşmalarda hazır bulunduğu anlaşılmaktadır.

83. Somut olay resen harekete geçme ve araştırma ile ölüm olayını aydınlatabilecek, sorumluların tespitine yarayabilecek bütün delillerin toplanması konusunda değerlendirildiğinde, olay yeri inceleme ve otopsi gibi ceset ve olay yerindeki maddi bulguların tespiti, bunlardan ve olayla ilgili olabilecek kişilerin tanık, şüpheli veya sanık sıfatıyla alınan beyanlarından yararlanarak başka bilgilere ulaşmaya çalışılması gibi hususlarda öldürme olayının nedenini veya sorumlu kişilerin ortaya çıkarılması imkânını zayıflatan kayda değer bir eksiklik bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

84. Soruşturma ve kovuşturma sonucunda alınan kararın elde edilen tüm bulguların kapsamlı, nesnel ve tarafsız bir analizine dayalı olması zorunluluğu açısından başvuru konusu olay incelendiğinde, olayın olası gerçekleşme şekline ilişkin kabul, soruşturma ve kovuşturma sırasında resen elde edilen deliller, başvuruç dâhil katılanların ileri sürdüğü iddialar, olay yerinde el konulan eşyalar ve silahlar üzerinde yapılan teknik incelemeler sonucunda elde edilen bilgiler, şüpheli kişilerin telefon bilgileri, görüşme ve HTS kayıtlarına ilişkin bilgilerin birlikte dikkate alınarak olayın ne şekilde gerçekleştiğinin ve şüpheli ve sanık konumunda bulunan kişilerin cezai sorumluluklarının bulunup bulunmadığının gerekçeli kararda ayrıntılı bir şekilde tartışıldığı görülmektedir. Bu kapsamda, tek tek sanıklar hakkında, elde bulunan maddi bulgu ve tanık beyanlarına dayalı olarak ayrıntılı değerlendirmeler yapılmıştır. Mahkemenin, yapmış olduğu değerlendirmelerde sanıklar hakkında herhangi bir maddi bulguyu göz ardı ettiği sonucuna ulaşılabilecek bir husus bulunmamaktadır. Başvuruç da bu konuda herhangi bir somut iddia ileri sürmemektedir. Bunun yanında tanık veya sanık beyanlarına itibar etme veya etmeme nedeninin de ceza yargılamasında tanık beyanı gibi delillerin değerlendirilmesine veya mahkumiyet hakkında bir sonuca ulaşmaya ilişkin ("şüpheden sanık yararlanır" ilkesi gibi) temel ilkelerden yararlanılarak olayın gelişimi ve olası sorumluları hakkında kapsamlı bir değerlendirmeye yapıldığı kanaatine ulaşılmıştır.

85. Bu noktada belirtmek gerekir ki Anayasa Mahkemesinin delillere doğrudan ulaşma imkânına sahip ilgili soruşturma ve yargılama makamlarının yerine geçecek şekilde gerçekleşen olaylardaki delillerin değerlendirmesini kendisinin yapması söz konusu olamaz. Bu konuda asıl sorumlu ve yetkili olanlar ilk elden olayları inceleyen yetkili adli ve idari mercilerdir. Anayasa Mahkemesi ilk derece yetkili mercilerin değerlendirmelerine tamamen bağlı kalmak zorunda olmamakla birlikte ancak kesin ikna edici bulgulara dayanarak farklı bir değerlendirmede bulunabilir (Cemil Danışman, B. No: 2013/6319, 16/7/2014, § 58).

86. Ölen kişinin yakınlarının meşru menfaatlerini korumak için bu süreçte gerekli olduğu ölçüde katılmaları gerekliliği açısından soruşturma süreci incelendiğinde, başvuruçunun olayın ortaya çıktığı ilk gün ölümlerde rolü olabileceğini ileri sürdüğü kişilerin evlerinde aramalar yapıldığı, bu kişilerin şüpheli ve sanık sıfatıyla

sorgulandığı, mahkemedeki duruşma tutanaklarından anlaşıldığı kadarıyla müştekilere, sanık ve tanıklara soru sorma imkanı verildiği görülmektedir. Başvurucu soruşturma kapsamında 4 defa savcılık tarafından dinlenilmiştir. Yargılama sürecinde de katıldığı çok sayıda duruşmada beyanlarına başvurulmuştur. Başvurucunun aşamalarda alınan beyanlarına dayalı olarak ilave kişilerin tanıklıklarına başvurulmuş, teknik incelemeler yapılmış, başvurucu tarafından öldürme eyleminde sorumluluğu olduğu ileri sürülen kişiler hakkında iddianame düzenlenmiş ve yine bu kişilerin cezai sorumluluklarının bulunup bulunmadığı mahkemenin kararında ayrıntılı olarak değerlendirilmiştir. Bu değerlendirmeler yapılırken başvurucunun delil elde etmede ve cezai sorumluluk açısından bir sonuca ulaşmada eksiklik olarak belirttiği hususların da derece mahkemesinin kararında karşılandığı anlaşılmaktadır. Başvurucu, Cumhuriyet Başsavcılığının esas hakkında mütaalasını sunması sonrasında kendisine verilen ek süre ile gerekçeli karar öncesinde görüşlerini beyan etme imkanına sahip olduğu gibi gerekçeli karara karşı temyiz talebinde de bulunmuştur.

87. Kaldı ki Anayasa'nın 17. maddesi gereğince yürütülecek soruşturmalarda, soruşturma makamlarının olayın gelişimine ve delillerin elde edilmesine ilişkin ölen kişinin yakınlarının soruşturma kapsamında her türlü iddialarını ve taleplerini karşılama zorunluluğu bulunmamaktadır. Soruşturma kapsamında yürütülecek soruşturma işlemlerinin ve kararların belirleyicisi yetkili soruşturma ve yargılama makamlarıdır (*Yavuz Durmuş ve diğeri*, 62). Daha önce ifade edildiği üzere, başvurucunun yukarıda yer verilip değerlendirilenler dışında, bu konuda ileri sürdüğü herhangi başka bir somut iddiası bulunmamaktadır.

88. Bu tespitlerin yanı sıra başvurucunun soruşturma kapsamında elde edilen bilgi ve belgelerin kendisine sunulmadığına veya olayın aydınlatılmasını sağlayacak nitelikteki ilave delil tespitinde bulunma veya araştırma yapılmasına yönelik taleplerinin soruşturma makamlarınca yerine getirilmediğine ilişkin herhangi somut iddiası da bulunmadığı dikkate alındığında, ölen kişinin yakınlarının meşru menfaatlerini korumak için soruşturma sürecine katılmaları gerekliliği yönünden de kayda değer bir eksikliğin bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

89. Soruşturmanın makul bir özen ve hızla yapıp yapılmadığına ilişkin incelemeye geçildiğinde, bu konudaki incelemede ulaşılabilecek sonuç başvuruya konu her bir olayın kendi koşullarına, soruşturmadaki şüpheli veya sanık sayısına, suçlamaların niteliğine, olayın karmaşıklık derecesine ve soruşturmanın ilerlemesine engel olan unsurlar ya da güçlüklerin bulunup bulunmadığına göre farklılık gösterebilecektir (*Filiz Aka*, § 44, *Fahriye Erkek ve diğeri*, § 91).

90. Anayasa Mahkemesi, kural olarak doğal olmayan bir ölüm olayı sonrasında, başvurucuların yakınlarının öldüğü gün resen ceza soruşturmasının açıldığı, titiz ve hızlı bir çalışma sonucunda elde edilen deliller ışığında soruşturma ve ilk derece yargılama makamlarının olayların seyrini aydınlatmak istediğinden kuşku duyulmadığı, yürütülen soruşturmanın ölüm nedenlerini kesin olarak saptamaya ve sorumlu kişilerin cezalandırılmasına imkân verdiği kanısına varılan durumlarda, yürütülen soruşturmanın ve davaların derinliği ve ciddiyeti üzerinde etki gösterecek nitelikte bir eksikliğin bulunmaması koşuluyla, yürütülen soruşturmanın ve alınan kararların yetersiz veya çelişkili olduklarının ileri sürülemeyeceğini kabul etmektedir (*Sadık Koçak ve Diğeri*, § 95).

91. Bununla birlikte soruşturmayı sağlayacak bir başvuru yolunun sadece hukuken mevcut bulunması yeterli olmayıp bu yolun fiilen de etkili olması ve

başvurulan makamın ihlal iddiasının özünü ele alma yetkisine sahip bulunması gereklidir. Başvuru yolunun, ancak bir hak ihlali iddiasını önleyebilme, devam etmekteyse sonlandırabilme veya sona ermiş bir hak ihlalinin karara bağlayabilme ve bunun için uygun bir tazminat sunabilmesi halinde etkililiğinden söz etmek mümkün olabilir (*Tahir Canan*, § 26).

92. Bu çerçevede başvuru konusu soruşturma ve kamu davasının, herhangi bir somut bir bulguya veya olayın aydınlatılması açısından dikkate alınması gerektiği açık olan maddi bulgular veya diğer delil unsurları bulunmasına rağmen soruşturma ve kovuşturma makamlarının bu konularda araştırma yapmadığı veya değerlendirme konusu yapmadığını ortaya koyan bir tespitte bulunulmasını sağlayacak bir yönünün olmadığı, ayrıca başvuru konusunun da, inceleme kısmında yer verilip değerlendirilenler dışında, bu husus açısından dikkate alınabilecek başka herhangi somut bir iddiasının bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

93. Anayasa Mahkemesi açısından bir soruşturma dosyasında yer alan unsurlar, taraflarca soruşturma hakkında sunulan bilgiler ve öldürme olayını çevreleyen koşullar gözönünde bulundurulduğunda soruşturma makamlarının delillerin toplanması ve soruşturmanın yönlendirilmesi konusunda gerekli işlemleri yerine getirdiğine kanaat getirilen durumlarda, sadece öldürme fiilini gerçekleştiren kişilerin kimliklerinin tespit edilememesine bağlı olarak soruşturmanın veya kovuşturmanın etkisiz olduğu sonucu çıkarılması mümkün değildir. Bu yönde bir çıkarımda bulunulabilmesi, soruşturma yükümlülüğünün bir sonuç yükümlülüğü değil uygun araçların kullanılması yükümlülüğü olmasının olağan bir gereğidir (*İsmail Yıldırım ve Diğerleri*, B. No: 2013/9332, 20/4/2016, § 75).

94. AİHM de bu konuda yaptığı incelemelerde ölüm olayına ilişkin maddi delillerin toplandığı, ilgili olabilecek tanıkların ifadelerine başvurulduğu, silah ve benzeri maddi bulgular üzerinde gerekli teknik incelemelerin yapıldığı, özellikle de tanıkların olası katillerin teşhisine imkân sağlayacak net bilgiyi sunamamış olduğu tespitini yaptığı olaylarda uzun bir süre ilerleme kaydedilememiş ve/veya başvuranların yakınlarını öldürenlerin kimliklerinin tespit edilememiş olmasına bağlı olarak soruşturmanın etkisiz olduğu sonucuna ulaşılamayacağını kabul etmiştir (*Sabuktekin/Türkiye*, B. No: 27243/95, 19/3/2002, §§ 97-103; *Amaç ve Okkan/Türkiye*, B. No: 54179/00, 54176/00, 20/11/2007, §§ 50-59, *Behçet Taş/Türkiye*, B. No: 48888/09, 10/3/2015, §§ 40-47).

95. Makul bir hızda yürütülme yükümlülüğü açısından değerlendirilebilmesi için başvuru konusu soruşturma ve kovuşturma işlemlerine bakıldığında, Bingöl Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından başvuru konusunun anne ve babasının öldürülmesinden hemen sonra 7/10/2006 tarihinde ceza soruşturmasının başlatıldığı, yaklaşık yirmi ay sonra da kamu davasının açıldığı görülmektedir. Soruşturma aşaması yirmi ay sürmekle birlikte bu dönemde, şüpheli ve tanık sıfatıyla çok sayıda kişinin beyanlarının alındığı, olay yerinde elde edilen silah gibi maddi bulgulara ilişkin çok sayıda ekspertiz raporu alındığı, bu işlemler sonucu elde edilen bilgiler sonucu yeni tanıkların beyanına başvurulduğu, soruşturma sürecinde sonradan ortaya çıkan bulgulara ilişkin yeni teknik incelemeler yaptırıldığı, olay mahallinde keşif yapıldığı görülmektedir.

96. 23/6/2008 tarihli iddianame ile açılan kamu davasında da toplamda yirmi yedi duruşma yapıldığı, duruşma tarihlerine bakıldığında ilk dönemde daha sık aralıklarla yapılmakla birlikte ortalama elli günde bir duruşma yapıldığı; duruşmalarda,

soruşturma sürecinde dinlenen kişilerin tanık ve sanık sıfatıyla yeniden ifadelerinin alındığı gibi sonradan verilen beyanlara veya elde edilen maddi bulgulara dayalı olarak çok sayıda yeni kişinin gerek doğrudan gerek talimat yoluyla beyanlarının alındığı, yeni teknik inceleme taleplerinde bulunduğu, bilirkişi beyanlarının yazılı veya sözlü olarak alındığı görülmektedir. İlk Derece Mahkemesinin sanıkların beraatine yönelik kararından sonra 18/4/2012 tarihinde katılan sıfatıyla başvuru tarafından temyiz edilen kararın yaklaşık bir buçuk yıl sonra 7/11/2013 tarihinde Yargıtay tarafından onandığı anlaşılmaktadır. Başvurucunun anne ve babasının öldürülmesi olayı ile ilgili yürütülen soruşturma ve kamu davasının toplam süresi yaklaşık yedi yıldır.

97. Somut olayda soruşturma makamının ve derece mahkemesinin, yürüttükleri işlemlerde, belirli herhangi bir dönemde uzun süre hareketsiz kaldığı değerlendirilmesi yapılmasına yol açacak boşlukların bulunmadığı, temyiz incelemesinin de temyiz talebinden yaklaşık bir buçuk yıl sonrasında karara bağlandığı görülmekle birlikte, toplamda yedi yıldan uzun süren soruşturma ve yargılamanın, alınan kararın sonucunun ne olduğunun önemi olmaksızın, anne ve babasını kaybeden başvuru davasının hızla sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği dikkate alındığında, başlı başına, özde başvuru ve genel olarak da toplumdaki diğer bireylerin hukukun üstünlüğüne olan bağlılığını sürdürmesi ve hukuka aykırı eylemlere müsamaha gösterildiği ya da kayıtsız kalındığı görünümü verilmesinin engellenmesi açısından, yeterli hızda yürütülmediği sonucuna ulaşılmıştır.

98. Sonuç olarak her ne kadar Anayasa Mahkemesinin somut olayda derece mahkemesinin ulaştığı sonuçla ilgili olarak sahip olduğu takdir yetkisine bir müdahalesinin olmayacağı kabulü ile birlikte, başvuru ceza davasının hızlı ve etkili bir şekilde sonuçlanmasındaki menfaati ve gecikmesinde esaslı bir etkisinin olmamasına bağlı olarak soruşturma ile birlikte iki dereceli yargılama sürecinde gerçekleşen yargılamanın çok uzun olduğu, Anayasa'nın 17. maddesinin gerektirdiği hızda bir inceleme içermediği, bu nedenle de ceza davasının fiilen etkili bir şekilde yürütüldüğünden ve buna bağlı olarak pozitif yükümlülüğün usul boyutunun yerine getirildiğinden söz edilemeyeceği kanaatine ulaşılmıştır.

99. Açıklanan nedenlerle Anayasa'nın 17. maddesinde güvence altına alınan yaşam hakkının gerektirdiği etkili soruşturma yürütme yükümlülüğünün ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

Nuri NECİPOĞLU ve Kadir ÖZKAYA bu görüşe katılmamıştır.

3. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

100. 6216 sayılı Kanun'un 50. maddesinin (1) ve (2) numaralı fıkraları şu şekildedir:

"Esas inceleme sonunda, başvuru hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir. Ancak yerindelik denetimi yapılamaz, idari eylem ve işlem niteliğinde karar verilemez.

Tespit edilen ihlal bir mahkeme kararından kaynaklanmışsa, ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldırmak için yeniden yargılama yapmak üzere dosya ilgili mahkemeye gönderilir. Yeniden yargılama yapılmasında hukuki yarar bulunmayan hâllerde başvuru lehine tazminata hükmedilebilir veya genel mahkemelerde dava açılması yolu gösterilebilir. Yeniden yargılama yapmakla

yükümlü mahkeme, Anayasa Mahkemesinin ihlal kararında açıkladığı ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldıracak şekilde mümkünse dosya üzerinden karar verir."

101. Başvurucu, yaşam hakkının ihlali nedeniyle 100.000 TL manevi tazminat talebinde bulunmuştur.

102. Başvuruda, Anayasa'nın 17. maddesinin usul boyutunun ihlal edildiği sonucuna varılmıştır. Başvurucunun anne babasının öldürülmesi hakkında etkili ve caydırıcı bir ceza soruşturması ve kovuşturması yürütülmemesi nedeniyle yalnızca ihlal tespitiyle telafi edilemeyecek ölçüdeki manevi zararları karşılığında, somut olayın özellikleri dikkate alınarak, başvurucuya takdiren net 25.000 TL manevi tazminat ödenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

103. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan 2.006,10 TL yargılama giderinin başvurucuya ödenmesine ve karar örneğinin ilgili mahkemeye gönderilmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Yaşam hakkının usul boyutunun ihlal edildiğine ilişkin iddiaların **KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA OYBİRLİĞİYLE,**

B. Anayasa'nın 17. maddesinde güvence altına alınan yaşam hakkı kapsamında, etkili soruşturma yürütme yükümlülüğünün **İHLAL EDİLDİĞİNE,** Nuri NECİPOĞLU ve Kadir ÖZKAYA'nın karşıoyu ve **OYÇOKLUĞUYLA,**

C. Başvurucuya net 25.000 TL manevi tazminat **ÖDENMESİNE,** tazminata ilişkin taleplerin **REDDİNE,**

D. Başvurucu tarafından yapılan 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan 2.006,10 TL yargılama giderinin **BAŞVURUCUYA ÖDENMESİNE,**

E. Ödemelerin, kararın tebliğini takiben başvurucunun Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal **FAİZ UYGULANMASINA,**

F. Kararın bir örneğinin Bingöl Ağır Ceza Mahkemesine ve Bingöl Cumhuriyet Başsavcılığına **GÖNDERİLMESİNE,**

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına **GÖNDERİLMESİNE** 13/7/2016 tarihinde karar verildi.

Başkan y.
Serruh KALELİ

Üye
Nuri NECİPOĞLU

Üye
Erdal TERCAN

Üye
Hasan Tahsin GÖKCAN

Üye
Kadir ÖZKAYA

Başvuru Numarası : 2014/1741

Karar Tarihi : 13/7/2016

KARŞIOY

Başvurucu tarafından anne ve babasının öldürüldüğü olayla ilgili delillerin titizlikle toplanmadığı, olay yerlerinde gerekli parmak izi incelemesi ile diğer kriminal incelemelerin yapılmadığı, bu suretle delillerin karartıldığı, babasına ait telefondan ölüm olayından sonra kontör transferi yapılmasına rağmen bunun nasıl ve kim tarafından yapıldığının yeterince araştırılmadığı, bu konuya ilişkin uzman bir bilirkişinin atanmadığı; yargılama sırasında delillerin yeniden değerlendirilmesi, tanık beyanlarının alınması ve yargılamanın genişletilmesi yönündeki taleplerinin dikkate alınmadığı, ölüm olayı 2006 yılında meydana gelmesine rağmen yaklaşık 8 yıl süren ve 2013 yılında sona eren yargılama sürecinin beraatla sonuçlandığı ve bir netice elde edilemediği belirtilerek yapılan başvuruda, Mahkememizce, Anayasa'nın 17. maddesinde güvence altına alınan yaşam hakkı kapsamında, etkili soruşturma yürütme yükümlülüğünün İHLAL EDİLDİĞİNE, bu nedenle başvurucuya net 25.000 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE karar verilmiştir.

Başvuruya ilişkin olarak Mahkememizce oluşturulan dosyanın incelenmesinden ölüm olayının 07.10.2006 tarihinde meydana geldiği, aynı gün başlayan soruşturmanın yaklaşık 1 yıl 8 ay sürdüğü, 23.06.2008 tarihinde başlayan ve 3 yıl 8 ay 22 gün süren kovuşturmanın ise 15.03.2012 günlü kararla sonlandığı, kovuşturma sonucunda verilen kararın da Yargıtay tarafından 26.09.2013 günlü kararla onandığı, böylece soruşturma ve yargılama sürecinin toplamda 6 yıl 11 ay 19 gün sürdüğü anlaşılmaktadır.

Kararın maddi olay ve olgular bölümünde de ayrıntılı olarak açıklandığı üzere, olayın faillerinin tespitini sağlayacak delillere ulaşabilmek için hem soruşturma ve hem de kovuşturma aşamasında oldukça uzun zaman alan yoğun bir araştırma ve inceleme yapılması gerekmiştir (Ki bu çabaya rağmen mahkemece failleri kesin olarak tespit eden bir delile ulaşılammıştır). Bu bağlamda mahkemece, başvuruçunun beyanları ile bağlantılı olarak 6 sanık yargılanmış, sanıkların birbirleriyle ve olayla ilgili bağlantısı tespit edilmeye çalışılmış, 42 tanık dinlenilmiş, farklı silahlara ve farklı kişilerin eşyalarına ilişkin on iki ekspertiz raporu alınmış, soruşturma evresinde dinlenilmeyen tanıklar tespit edilip kovuşturma evresinde dinlenilmiş, olayla ilgili bilgisi olabilecek ve fakat adresleri bilinemediği veya başka sebeplerle ulaşamadığı için dinlenilmeyen tanıklar hakkında adres tespiti ve zorla getirme gibi ceza muhakemesinin gerektirdiği işlemler yapılmış, çok sayıda bilirkişi raporu alınmış bulunmaktadır. Belirtilen tüm bu hususlar, kendine özgü koşulları olan olayın oldukça karmaşık olduğunu göstermektedir.

Kararda da belirtildiği üzere, karmaşıklığı konusunda kuşku bulunmayan olayda, kamu makamlarının, hem soruşturma ve hem de kovuşturma aşamasında olayın aydınlığa kavuşturulması bağlamında üzerlerine düşeni yaptıkları konusunda da kuşku bulunmamaktadır.

Hal böyle olunca, 08.10.2006 tarihinde meydana gelen ve (Yargıtay aşaması dahil) toplamda 6 yıl 11 ay 19 gün sürmüş olan oldukça karmaşık bir nitelik taşıyan ölüm olayına ilişkin soruşturma ve kovuşturmanın; soruşturma makamının ve derece mahkemesinin, yürüttükleri işlemlerde, belirli herhangi bir dönemde uzun süre hareketsiz kaldığı değerlendirilmesi yapılmasına yol açacak boşlukların bulunmadığı, temyiz incelemesinin de temyiz talebinden yaklaşık bir buçuk yıl sonrasında karara

bağlandığı da dikkate alındığında, Anayasa'nın 17. maddesinde güvence altına alınan yaşam hakkı kapsamında, etkili soruşturma yürütme yükümlülüğünün İHLAL EDİLMEDİĞİ sonucuna ulaşılmaktadır.

Belirtilen nedenle, kararın hüküm fıkrasındaki (B) ve (C) maddelerine katılmamaktayız.

Üye
Nuri NECİPOĞLU

Üye
Kadir ÖZKAYA